

ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กกอนุบาล

นางสาวดุจเดือน จิรานนท

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

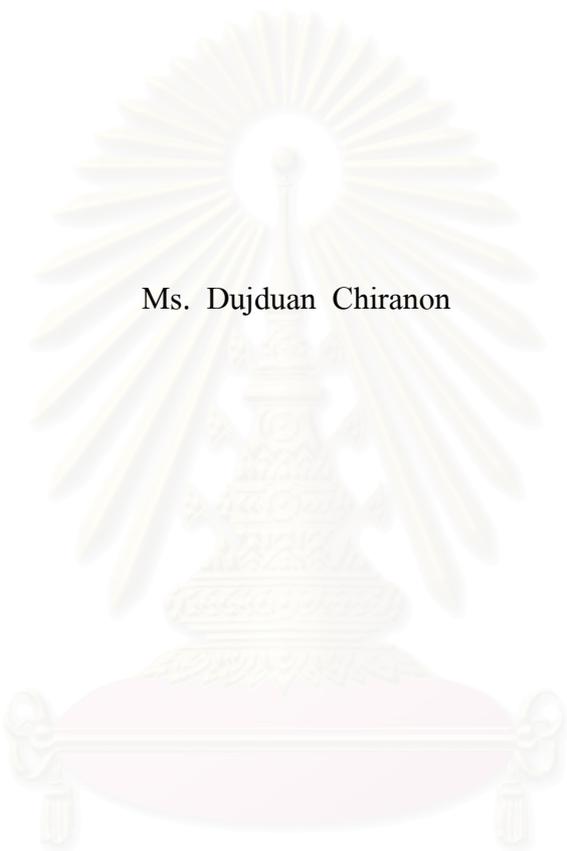
ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2104-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING ELECTRONIC BOOKS ON READING READINESS OF
KINDERGARTENERS

Ms. Dujduan Chiranon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-2104-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล

โดย

นางสาวดวงเดือน จิรานนท์

สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

..... คณบดีคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนน่วม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปัทมศิริ ชีรานุรักษ์)

นางสาวดุจเดือน จิรานนท์ : ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อม
 ทางกาอ่านของเด็กอนุบาล. (EFFECTS OF USING ELECTRONIC BOOKS ON
 READING READINESS OF KINDERGARTENERS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.
 อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 93 หน้า. ISBN : 974-53-2104-4

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อม
 ทางกาอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จำคำศัพท์
 ของเด็กอนุบาล ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 ถึง 6 ปี จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
 วิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบความพร้อมทางกาอ่านของเด็กอนุบาล และแบบทดสอบความพร้อม
 ทางกาอ่านของเด็กอนุบาลฉบับคู่ขนาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพร้อมทางกาอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุด
 ภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าความพร้อมทางกาอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการ
 สอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
2. ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จำคำศัพท์
 ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าเด็กอนุบาลที่
 ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
3. ความพร้อมทางกาอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้
 สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์หลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนการสอน ที่ระดับ
 ความมีนัยสำคัญ .01
4. ความพร้อมทางกาอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และ
 ความสามารถในการรู้จำคำศัพท์ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพ
 อิเล็กทรอนิกส์ หลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน ที่ระดับความมี
 นัยสำคัญ .01

ภาควิชา.....หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา.....ลายมือชื่อ.....
 สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา..... 2547..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4483711727 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : ELECTRONIC BOOKS / READING READINESS / KINDERGARTENER

DUJDUAN CHIRANON : EFFECTS OF USING ELECTRONIC BOOKS ON READING READINESS OF KINDERGARTENERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UDOMLUCK KULAPICHITR Ed.D., 93 pp. ISBN : 974-53-2104-4

The purpose of this study was to study the effects of using electronic books on reading readiness in understanding story from pictures, understanding of story listening, and ability in knowing vocabularies of kindergarteners. The research samples were 22 children at the age of five to six. The material used were reading readiness test and the parallel version of reading readiness.

The research findings were as follows:

1. Reading readiness of kindergarteners learnt by using electronic books was significantly higher than kindergarteners learnt by using story books at the level of .01
2. Understanding story from pictures, understanding of story listening , and ability in knowing vocabularies of kindergarteners learnt by using electronic books were significantly higher than kindergarteners learnt by using story books at the level of .01
3. Reading readiness of kindergarteners learnt by using electronic books was significantly higher than before at the level of .01
4. Reading readiness in understanding story from pictures, understanding of story listening, and ability in knowing vocabularies of kindergarteners learnt by using electronic books were significantly higher than before at the level of .01

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Student 's signature

Field of study Early Childhood Education Advisor 's signature.....

Academic year 2004 Co- Advisor "s signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความเมตตากรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนนุ่ม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ปัทมศิริ ชีรานุรักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ประมินทร์ กุลพิจิตร อาจารย์อรุณศรี จันทร์ทรง และ อาจารย์อุไรवास ปรีดีคิลก ที่ได้ให้คำชี้แนะตลอดจนข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสาริน ผู้บริหารโรงเรียนพันธพิศวัตนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนามแดง ที่ให้ความเมตตาและเอื้อเฟื้อสถานที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณครูประจำชั้น ครูผู้ช่วยที่ได้เสียสละเวลา แรงกายและแรงใจที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณบุคลากรของโรงเรียนทุกท่าน และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอบคุณ คุณณัชชา อินพรหม พี่เหน่ง และเพื่อนร่วมสถาบันที่ได้ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังกาย กำลังใจอย่างเต็มที่ตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของครอบครัวผู้ซึ่งให้การสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจ และคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และช่วยเป็นแรงผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	10
ความหมายของคอมพิวเตอร์.....	10
สื่อคอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย.....	10
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	11
ผลที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	14
ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กปฐมวัย.....	18

บทที่	หน้า
2	22
สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	22
ความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	23
ความพร้อมทางการอ่าน.....	23
ความหมายของความพร้อมทางการอ่าน.....	23
ความสำคัญของความพร้อมทางการอ่าน.....	24
องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อมทางการอ่าน.....	25
ขั้นตอนพัฒนาการด้านการอ่าน.....	26
กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการอ่าน.....	27
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่าน.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กปฐมวัย.....	30
3	32
วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากร.....	33
ตัวอย่างประชากร.....	33
การสร้างสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	34
การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5	49
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
รายการอ้างอิง.....	59
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	64
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65

บทที่

ณ
หน้า

ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ 81

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 93

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัด การเรียนการสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	33
2	ขั้นตอนการดำเนินการเรียนการสอนด้วยสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	37
3	กำหนดการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง.....	43
4	กำหนดการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุม.....	44
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านหลังการจัด การเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธี ปกติ.....	46
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแต่ละด้านหลังการ จัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธี ปกติ.....	47
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัด การเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์	48
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแต่ละด้านก่อนการ จัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์.....	49

สารบัญแผนภูมิ

๘

แผนภูมิที่

หน้า

1 การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์.....

38

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษานั้นเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดทั้งทางร่างกาย จิตใจ สมอง และนิสัย เป็นวัยเริ่มต้นของพัฒนาการทุกด้าน และเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่ หรือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการวางรากฐานของชีวิต เพราะการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในวันข้างหน้า จะต้องได้รับการปูพื้นฐานที่ดีมาตั้งแต่เล็กๆ ช่วงหกปีแรกของชีวิตที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านรวดเร็วมาก โดยเฉพาะด้านสติปัญญา (นิตยา คชภักดี, 2530) Bloom (1996) ได้ศึกษาพบว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่เด็กมีการพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้มากที่สุด กล่าวคือสติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปีจะพัฒนาร้อยละ 20 เด็กอายุ 4 ปีจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4-8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจึงควรมุ่งเน้นในด้านการเตรียมความพร้อมเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมได้มุ่งพัฒนาเด็กครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้านสติปัญญานั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใดสามารถวัดได้จากความสามารถทางภาษาของเด็ก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ให้เห็นพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ฉะนั้นการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม และการประเมินความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาจึงได้เพิ่มองค์ประกอบด้านภาษาขึ้นอีก 1 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534)

การเตรียมความพร้อมทางภาษาให้กับเด็กสามารถทำได้โดย การเตรียมความพร้อมในทักษะพื้นฐานทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งทักษะพื้นฐานทั้ง 4 นี้ ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ อีกทั้งเป็นรากฐานในการเรียนรู้วิชาอื่นๆ นอกจากนี้เด็กวัยก่อนประถมศึกษาเป็นช่วงระยะเวลาสำคัญ ในการปลูกฝังให้มินิสัยรักการอ่าน และเห็นความสำคัญของการอ่านเป็นลำดับแรก เพราะการอ่านไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เหมือนทักษะการฟังและการพูด แต่จะต้องมีการฝึกฝนเป็นเวลานานหากไม่ส่งเสริมตั้งแต่อายุน้อยแล้ว ก็หวังได้ยากว่าเด็กจะเห็นความสำคัญของการอ่านในภายหน้า McClorin (1961)

นักการศึกษาได้เรียนรู้เป็นอย่างมากกับการเริ่มเรียนรู้ภาษา (emergent literacy) โดยสังเกตวิธีการที่เด็กมีพัฒนาการทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ นักการศึกษาเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เช่น ถ้าเด็กมาจากบ้านที่เห็นคุณค่าของวรรณคดีและการอ่าน ทั้งยังมีกิจกรรมการอ่านนิทานให้ฟังก่อนนอนทุกวัน เด็กเหล่านี้จะสนใจ

ตัวหนังสือ และจะเรียนรู้การอ่าน เขียน ได้เร็วกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์เช่นนี้ จากการศึกษา ดังกล่าวจึงเริ่มนำความรู้นี้มาใช้เป็นวิธีการสอนในปัจจุบัน ครูของเด็กเล็กควรได้รับคำแนะนำให้จัด สิ่งแวดล้อมและเทคนิคต่างๆในการสอนให้เด็กเรียนรู้ภาษาเพิ่มจากสิ่งที่เด็กเรียนรู้มาแล้ว (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

เด็กหลายคนรู้จักหนังสือและตัวหนังสือก่อนที่จะได้รับการสอนอย่างเป็นทางการใน โรงเรียน เพราะพ่อแม่หรือคนอื่นๆ เคยอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กก็จะเลียนแบบพฤติกรรมการอ่าน และอ่านหนังสือเล่มโปรดจากความจำ ซึ่งอ่านได้ถูกต้องทุกคำอย่างมหัศจรรย์ เด็กเห็นรายการ โฆษณาจากโทรทัศน์ และเริ่มสัมผัสชื่อสินค้า สิ่งผลิตภัณฑ์ตัวหนังสือ เด็กเห็นเครื่องหมายจราจร และชื่อร้านค้าซึ่งเท่ากับเด็กได้เห็นตัวหนังสือในสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงตัวหนังสือนั้น เด็กจะ เห็นมามากมายในชีวิตประจำวัน และจะรับรู้ข้อมูลได้ไวมาก เด็กจะเริ่มทำเสียง และเขียนเพื่อสื่อสาร ตามแนวของตน

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ การก้าวตามโลกให้ทันจำเป็นต้องรอบรู้ข้อมูล ข่าวสารอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยเหลือสื่อสาร ข้อมูลไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัย และทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะการให้บริการด้าน การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเป็นการสร้าง ทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายและมาตรการ ในการพัฒนาการศึกษาที่กล่าวถึงการสนับสนุนการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาช่วย พัฒนาการเรียนการสอน และเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆให้แก่เด็ก (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2534)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ก็ได้กล่าวถึงการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการศึกษาตามมาตรา 66 ดังนี้ “ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (สำนักงานการศึกษา แห่งชาติ, 2542) การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวได้ขยายตัวออกไปในการศึกษาทุกระดับชั้น ไม่เพียงแต่ผู้ใหญ่เท่านั้นที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ เด็กระดับประถมศึกษาและระดับ อนุบาลก็เช่นเดียวกัน คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร (2534) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์สามารถเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพซึ่งสื่อชนิดอื่นเช่น หนังสือภาพทำไม่ได้ การเรียนรู้ได้จากเสียง ภาพประกอบ ที่เป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว นับว่า สอดคล้องกับวัยที่มีพัฒนาการ การเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน (multisensory learning) อย่างยิ่ง นอกจากนี้การศึกษาของ Austin (1988) เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการใช้ คอมพิวเตอร์ บทบาท ปฏิกริยาหรือความรู้สึกที่มีต่อคอมพิวเตอร์ของเด็กอนุบาลพบว่าเด็กมี ความรู้สึกที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์และต้องการเรียนรู้ที่จะใช้คอมพิวเตอร์ เด็กสามารถจำแนก

ความแตกต่างของคุณภาพและความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการทำงานได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กอนุบาลมีการเรียนรู้ที่มีลักษณะเด่น คือ เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยการลงมือกระทำด้วยตนเองและมีความสามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ตลอดจนหาเหตุผลจากประสบการณ์ที่ได้รับ

การเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยอิสระ และเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์ และพัฒนาการด้านสติปัญญา

ในส่วนของโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นได้มีการพัฒนาโปรแกรมต่างๆ ขึ้นมาใช้กับเด็กเล็ก โดยเฉพาะ และจากการพัฒนาโปรแกรมอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลให้ลักษณะของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมีลักษณะเด่นที่แตกต่างไปจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์รุ่นเดิมที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปในรูปแบบของการฝึกฝน (drill and practice) ซึ่งผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของโปรแกรมที่กำหนดไว้ แต่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมีลักษณะเปิดกว้าง (openended) เป็นโปรแกรมที่ประสมที่ครูผู้สอนสามารถนำมาสอนได้หลายวิธี เช่น ใช้สอนเพื่อเสริมสร้างทักษะทางศิลปะ ทักษะทางภาษา และทักษะทางคณิตศาสตร์ การทำป๊ายนิเทศ หรือใช้ในการจัดเตรียมสื่อการสอนรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมาให้ง่ายพอกับการที่เด็กจะใช้สร้างผลงานได้เองและสนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (constructivism) ในสภาพการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อประสม (Druin & Solomon, 1996) และสอดคล้องกับที่ Gardner (1993 อ้างถึงใน อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 2541) ได้กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องเป็นผู้ค้นหาความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ ภายในตัวเด็กด้วยการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับเด็กเพื่อให้เด็กแสดงความสามารถของตนออกมาทางพฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กพูด กระทำ และแสดงออก และจากการที่เด็กได้มีโอกาสใช้โปรแกรมที่ประสมที่มีลักษณะเปิดกว้างทำให้สามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษาให้กับเด็กได้ตามธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก ปัจจุบันมีวิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเน้น ประสบการณ์ที่เด็กสนใจ เช่น จัดโอกาสให้อ่านหนังสือที่เด็กได้เลือกเอง เขียนในเรื่องที่เด็กแต่งขึ้นเองจากจินตนาการ ฟังในเรื่องที่เด็กสนใจและอยากให้ครูเล่าโดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือให้เด็กได้เห็นตัวหนังสือในที่ต่างๆ มีหนังสือภาพและหนังสือนิทานทั่วไปที่เด็กๆ หยิบอ่านได้เอง และครูสามารถนำมาทำเป็นสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ (electronic book) ได้ Willis (1995) ได้กล่าวถึงข้อดีของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ว่า สามารถส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาของเด็กในด้านพัฒนาการทางภาษาทั้งด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ตามเนื้อหาที่เด็กสนใจ และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เห็นออกมาเป็นคำพูด นอกจากนี้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยส่งเสริมทักษะ การฟัง การเข้าใจความหมายของคำ และตัวหนังสือ (concept of prints) ได้ นอกจากนี้ภาพในสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ยังนำเสนอได้ทั้งในรูปแบบของการเคลื่อนไหวและการใช้เสียง ในลักษณะของสื่อ

ประสมที่เป็นสิ่งเร้าซึ่งกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะติดตาม และตอบสนองต่อลักษณะของโปรแกรมซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ทักษะด้านภาษา โดยสอดคล้องกับคำกล่าวของ Beaty (1991) ที่ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านการอ่าน และการมองได้โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สนองตอบผู้ใช้ด้วยการรวมเอาภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิก เสียง และคำที่ปรากฏบนจอภาพ เท่ากับเป็นการฝึกให้เด็กได้ใช้ทักษะพื้นฐานโดยการมอง และเคลื่อนสายตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าในการเรียนการสอนจะต้องใช้คอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังคงอาศัยเครื่องมือ และอุปกรณ์อื่นๆเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงาน ในส่วนของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีรายการต่างๆ (menu) ที่เด็กสามารถ เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติและเลือกรายการตามที่คนสนใจได้อย่างอิสระ การลองถูกลองผิดในขณะลงมือปฏิบัติ อีกทั้งการรู้จักแก้ปัญหา ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนจึงเอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของเด็กด้วยการจัดกิจกรรมสมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กอนุบาล ประกอบกับยังไม่มีงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กโดยดูความพร้อมทางด้านการอ่าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้กิจกรรมสมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กในวัยนี้ให้เหมาะสมต่อไปด้วยสื่อประสมด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาล

สมมติฐานการวิจัย

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้อย่างมาก จะเห็นได้จากมีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดเด็กเป็นสำคัญหรือการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ได้กล่าวถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาตามมาตรา 66 ดังนี้ “ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ, 2542) นอกจากนี้การเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยอิสระและเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์ และ พัฒนาการด้านสติปัญญา

Carlough (2000) ได้ศึกษาการสอนอ่านสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนในโปรแกรมการเรียนรู้การอ่านแบบองค์รวม โดยใช้ซีดีรอมและหนังสือนิทาน พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยซีดีรอมจะมีความสามารถในการมองคำศัพท์และความสามารถในการเล่าทวนเรื่องสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

Smith (1998) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า เด็กที่ได้รับการสอนด้วยหนังสือนิทานจะมีความเข้าใจในด้านเนื้อหาและรูปภาพ ส่วนเด็กที่ได้รับการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์จะให้ความสนใจกับผลงานที่สร้างขึ้นมีความเข้าใจด้านข้อความ และมีความสามารถในการต่อเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวันสูงขึ้น

สุนีย์ คำมาก (2540) ได้ศึกษาความพร้อมด้านการอ่านโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่เรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีความพร้อมด้านการอ่านสูงกว่าเด็กวัยเดียวกันที่เรียนในชั้นเรียนปกติ

Lawrence (1993) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นทางการอ่าน พบว่า เด็กที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์มีคะแนนด้านการอ่านสูงกว่าเดิม

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่เรียน โดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเด็กอนุบาลที่เรียน โดยวิธีปกติ
2. ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ
3. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
4. ความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที
3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ
 - 3.1.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
 - 3.1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 3.2.1 ความพร้อมทางการอ่าน ได้แก่
 - 3.2.1.1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ
 - 3.2.1.2 ความเข้าใจในการฟัง
 - 3.2.1.3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

ข้อตกลงเบื้องต้น

เด็กอนุบาลกลุ่มทดลองมีความพร้อมเพียงพอในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการทำกิจกรรม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ที่สร้างเป็นสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และตัวอักษร ตามรูปแบบของหนังสือนิทานในรูปแบบของซีดีรอมเพื่อใช้กับคอมพิวเตอร์ และเป็นสื่อที่เด็กสามารถอ่านทบทวนได้ด้วยตนเอง

การใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การนำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล

ความพร้อมทางการอ่าน หมายถึง ความสามารถที่วัดได้จากแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านซึ่งประกอบด้วยความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

ความเข้าใจเรื่องจากภาพ หมายถึง ความสามารถในการเรียงลำดับเหตุการณ์ภาพในนิทานได้ โดยวัดจากคะแนนของเด็กจากการเรียงลำดับหมายเลข 1-3 จากภาพที่อยู่ในสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์และหนังสือนิทานได้อย่างถูกต้อง

ความเข้าใจในการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับใจความจากข้อความที่ครูอ่านให้ฟัง ในแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน โดยวัดจากคะแนนของเด็กจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์และหนังสือนิทาน

ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์จากภาพ ในแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านที่กำหนดให้ โดยวัดจากคะแนนของเด็กที่ได้จากแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน ด้านความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มาจัดกิจกรรมด้านการอ่านให้เด็กอนุบาล เพื่อส่งเสริมความพร้อมทางการอ่านโดยใช้เวลาการจัดกิจกรรมจากสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ 1 เรื่อง ต่อการสอน 2 สัปดาห์ สัปดาห์แรกเริ่มด้วยการให้เด็กสร้างหนังสือนิทานเล่มใหญ่โดยใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และสัปดาห์ที่สองเป็นการสร้างสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือนิทานที่เด็กสร้าง

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ หมายถึง การใช้หนังสือนิทานมาจัดกิจกรรมให้เด็กอนุบาลเพื่อส่งเสริมความพร้อมทางการอ่าน โดยใช้เวลาการจัดกิจกรรมจากหนังสือนิทาน 1 เรื่อง ต่อการสอน 2 สัปดาห์ สัปดาห์แรกเริ่มด้วยการให้เด็กสร้างหนังสือนิทานเล่มใหญ่จากหนังสือนิทานที่ครูเล่าให้ฟัง และสัปดาห์ที่สองให้เด็กแสดงบทบาทสมมติจากหนังสือนิทานเล่มใหญ่ที่เด็กสร้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์กับเด็กอนุบาล และทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลจากเอกสารวารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง คือเด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22 คน ได้มาโดยการใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้นักเรียนจำนวน 11 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน ของโรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สร้างแผนการจัดการเรียนการสอนมี 2 แบบคือ แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือนิทาน อย่างละ 50 แผน แล้วนำแผนการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 แบบไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล และแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ฉบับคู่ขนานใช้วัดความพร้อมทางการอ่าน 3 ด้าน คือ ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์

5. ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 นำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ไปทดสอบกับเด็กอนุบาล ที่เป็นตัวอย่างประชากรก่อนการทดลอง (Pre – test)

5.2 ดำเนินการสอนด้วยตนเองในกลุ่มทดลองตามแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และให้ครูประจำชั้นสอนในกลุ่มควบคุม สอนโดยใช้แผน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือนิทาน ซึ่งทั้งสองแผนนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยใช้ระยะเวลา แผนละ 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

5.3 หลังการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านฉบับ คู่ขนานของเด็กอนุบาล ไปทดสอบกับตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง (Post – test)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านระหว่างเด็กอนุบาลที่ ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียน การสอนแบบปกติ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียน การสอน กับหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงผลการใช้กิจกรรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อการพัฒนาความพร้อม ทางด้านการอ่านของเด็กอนุบาล อันเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2. เพื่อเป็นแนวคิดสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในระดับอนุบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในระดับอนุบาลได้ พิจารณาเลือกโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อม ทางการอ่านได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล และความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลด้านความเข้าใจ เรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์
 - 1.2 สื่อคอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย
 - 1.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ผลที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กปฐมวัย
2. สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.1 ความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
3. ความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.1 ความหมายของความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.2 ความสำคัญของความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.3 องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.4 ขั้นตอนพัฒนาการด้านการอ่าน
 - 3.5 หลักการส่งเสริมความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.6 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่าน
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กปฐมวัย

1. คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์

เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นคำที่มีความกว้างจึงได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า คอมพิวเตอร์ ไว้มากมายดังนี้

ทักษิณา สนวนานนท์ (2533) ให้ความหมายว่า คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องคำนวณชนิดหนึ่งที่ทำางานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจำข้อมูลและคำสั่งได้โดยนำไปเก็บไว้ในหน่วยความจำก่อน หลังจากนั้นจะปฏิบัติตามคำสั่งได้เอง ไม่ว่าคำสั่งนั้นจะสลับซับซ้อนหรือยากเย็นเพียงใด

กุลยา นิมสกุล (2534) ให้ความหมายว่า คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องมือทันสมัยที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อช่วยทำงานที่สลับซับซ้อนหรือปริมาณมากๆ ให้เสร็จด้วยความถูกต้องภายในระยะเวลาอันสั้น

กิดานันท์ มลิทอง (2536) ให้ความหมายว่า คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องประมวลผลข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร และกราฟฟิก ได้อย่างรวดเร็วตามลักษณะโปรแกรม สามารถเก็บบันทึกสารสนเทศได้จำนวนมาก และสามารถแสดงผลลัพธ์ ออกมาทางหน้าจอภาพและเครื่องพิมพ์ได้

เกษมชาติ ทองชา (2540) ให้ความหมายว่า คอมพิวเตอร์หมายถึง เครื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่มีความสามารถรับโปรแกรมและข้อมูลในรูปแบบที่เครื่องสามารถรับได้แล้วทำการประมวลผลโดยทำการเปรียบเทียบจนกระทั่งได้ผลลัพธ์ จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้ไปแสดงผลที่อุปกรณ์แสดงผลเป็นจอภาพหรือเครื่องพิมพ์

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์ หมายถึง อุปกรณ์หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ทำงานที่สลับซับซ้อนหรืองานที่มีปริมาณมาก ด้วยการประมวลผลข้อมูลตามคำสั่งที่เรากำหนดและได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องออกมาภายในระยะเวลาอันสั้นและรวดเร็ว

1.2 สื่อคอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย

ในปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในด้านของการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โรงเรียนในทุกระดับจึงมีการใช้คอมพิวเตอร์ในส่วนที่จะนำมาช่วยในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ศึกษา และในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับในสถานศึกษาระดับปฐมวัยได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในลักษณะของสื่อสำหรับเด็กโดยจัดใน 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การจัดสอนคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์ศึกษา เป็นการจัดเพื่อให้ผู้รู้จักคอมพิวเตอร์รู้ถึงวิธีการทำงาน และรู้จักการใช้คอมพิวเตอร์อย่างง่าย ๆ เป็นการปูพื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์

สร้างความคุ้นเคยกับการใช้เครื่องและใช้โปรแกรมง่ายๆ ได้ ซึ่งโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศ มักนิยมจัดห้องเรียนแบบห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ไว้ 1 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวนหนึ่ง จัดให้มีครูผู้สอนและจัดเวลาให้เด็กเข้ามาเรียนกับครูในห้องนี้ 2 คน ต่อ 1 เครื่อง หรือ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง ครูจะสอนให้รู้จักเครื่องคอมพิวเตอร์ การทำงานของเครื่อง การเปิด ปิดเครื่อง การใช้โปรแกรมง่ายๆ ทำให้เด็กๆ เรียนรู้วิธีใช้คอมพิวเตอร์ด้วยวิธีสอนของครู

2. การจัดคอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอน ลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดคอมพิวเตอร์ไว้เป็นมุมการเล่นมุมหนึ่งในห้องเรียนของเด็กๆ เช่นเดียวกับมุมการเล่นอื่นๆ เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ มุมเกมการศึกษา ฯลฯ ซึ่งมุมเหล่านี้จะเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจของเด็ก มุมคอมพิวเตอร์ก็เป็นอีกมุมหนึ่งที่เด็กเลือกเข้ามาเล่นตามความต้องการ เด็กจะเลือกโปรแกรมที่สนใจ ในขณะที่เล่นเด็กอาจเล่นคนเดียวหรือมีคนอื่นเข้ามาร่วมเล่นด้วย การเล่นเกมนี้มีลักษณะเป็นการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ หากแต่คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่เป็นสื่อของเล่นที่让孩子ได้เล่นเพื่อสร้างความพึงพอใจ และมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเช่นเดียวกับสื่อ ของเล่นอื่นๆ ที่มีได้มีลักษณะเป็นสื่อการสอน หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีลักษณะของการเรียนการสอนเหมือนกับหลักสูตรในระดับอื่น ทั้งนี้เพราะในระดับปฐมวัยเด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่น คอมพิวเตอร์จึงเป็นสื่อของเล่นที่นำเด็กไปสู่การเรียนรู้ตนเอง

1.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย

การใช้คอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องคำนึงถึงการเลือกโปรแกรมที่เหมาะสมกับเด็ก เพราะเด็กวัยนี้มีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างจากวัยอื่น สำหรับการเลือกโปรแกรมนั้นมีผู้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

Davidson (1986) เสนอว่าการเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กควรพิจารณา ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายว่าต้องการพัฒนาอะไร
2. พิจารณาความสนใจของเด็ก
3. ทักษะที่ได้ต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก
4. นอกจากการเล่นในโปรแกรมซึ่งจะปรากฏในลักษณะของภาพ 2 มิติ แล้วเด็กๆ จะต้องได้เล่นกับวัตถุของจริงที่มีโครงสร้างเหมือนกันกับใน โปรแกรม การเล่นกับของจริงซึ่งมีลักษณะเป็น 3 มิติ เด็กจะเข้าใจสภาพความจริงของวัตถุได้ดี และจะถ่ายโยงให้มีความเข้าใจกับสิ่งที่ปรากฏในคอมพิวเตอร์ได้
5. ต้องพิจารณาจากประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้นๆ ของเด็กเพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกโปรแกรมใหม่ให้เด็ก

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัยของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (2538) ที่เสนอไว้ดังนี้

1. เป็นโปรแกรมที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. เด็กสามารถใช้โปรแกรมนั้นได้ด้วยตนเอง
3. สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
4. มีลักษณะที่ตอบสนองเด็กได้อย่างรวดเร็ว
5. ภาพที่ปรากฏบนจอต้องมีสีสัน คมชัด มีเรื่องประกอบ ภาพเคลื่อนไหวได้

คู่มือชีวิตชีวา

สำหรับการเลือกซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้น อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร (2541) ได้แนะนำไว้ในเอกสารเรื่อง “คู่มือคอมพิวเตอร์ ผู้ปกครอง...สู่ลูก” ไว้ดังนี้

1. สามารถใช้ได้ง่าย เด็กดำเนินการใช้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยคู่มือ คำอธิบายต่างๆ ควรใช้รูปภาพหรือเสียงเป็นหลัก ใช้จำนวนคีย์บอร์ดให้น้อยที่สุดและใช้เมาส์ หรือจอภาพระบบสัมผัส (touch screen) ในการป้อนคำสั่งได้
2. มีความยืดหยุ่นและเลือกเล่นได้ตามจินตนาการ สามารถเลือกรูปแบบหรือแนวทางที่ตนชอบ และสามารถเลือกระดับความเร็วได้ ซอฟต์แวร์ที่ถูกออกแบบให้มีแต่การถามตอบมากเกินไปจะทำให้เด็กรู้สึกเบื่อ ซอฟต์แวร์ที่ดีนั้นควรกระตุ้นความคิดเชิงสร้างสรรค์และควรออกแบบให้เด็กได้ลองฝึกลองถูกด้วยตนเอง
3. สามารถปรับระดับความยากง่ายได้ ควรเป็นซอฟต์แวร์ที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกเองได้ในระดับใดระดับหนึ่งได้นานตามต้องการ มิใช่การปรับระดับความยากง่ายแบบอัตโนมัติ
4. มีการสนองอย่างรวดเร็ว เมื่อเด็กคลิก (click) เมาส์ หรือ กดคีย์บอร์ด (keyboard) ควรมีการตอบสนองอย่างทันทีจากคอมพิวเตอร์ในรูปของเสียง หรือการเปลี่ยนแปลงบนจอภาพ โปรแกรมควรมีการถ่ายเทข้อมูลต่างๆอย่างรวดเร็ว และการเปลี่ยนแปลงจากภาพหนึ่งไปอีกภาพหนึ่งเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
5. มีเทคนิคที่ทันสมัย เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสประสาทต่างๆ ได้อย่างเต็มที่เท่าที่ศักยภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์จะให้ได้ ควรมีการใช้เทคนิคภาพเคลื่อนไหว (animation) ให้ภาพที่มีสีสันชัดเจนและให้เสียงที่สมจริง
6. เลือกให้เหมาะสมกับอายุและพัฒนาการ โดยปกติแล้วที่กล่องบรรจุซอฟต์แวร์จะระบุการใช้ตามความเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกได้ นอกจากนี้ควรมีคำอธิบายถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการใช้ซอฟต์แวร์
7. ทำให้เด็กสนุกและหัวเราะได้เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของเด็กอย่างต่อเนื่อง ซอฟต์แวร์ควรมีคุณสมบัติให้ความบันเทิงแก่เด็กร่วมด้วย สามารถให้เด็กใช้จินตนาการสนองความอยากเรียนรู้และสร้างความสนุกสนานได้

8. ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ซึ่งซอฟต์แวร์ที่ดีควรถูกออกแบบเพื่อทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ เมื่อเด็กหาคำตอบผิด ควรออกแบบให้ลองทำใหม่ได้อีกเพื่อให้โอกาสเด็กได้แก้ปัญหามาจากการทดลองใหม่ไปจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้องด้วยตนเอง และส่งผลให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองในที่สุด

นอกจากนี้ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร(2541) ยังให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า เด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ต่างกัน รวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากความบกพร่องทางกายและการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรเลือกประเภทของซอฟต์แวร์ ที่สอดคล้องกับข้อจำกัดในการใช้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น ระดับความยากง่าย โปรแกรมที่ออกแบบมาให้สามารถเล่นซ้ำได้ รวมถึงความชัดเจนของคำสั่ง และกระบวนการใช้โปรแกรม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมกับทักษะของตน ในปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ที่ได้รับการออกแบบให้มีสีพื้นเป็นภาพเคลื่อนไหวที่สามารถสนองตอบความต้องการเหล่านี้ได้ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะพื้นฐาน และสนับสนุนการเรียนรู้ที่เด็กได้ค้นหาสิ่งที่ถนัดได้ด้วยตนเอง

ส่วน Davidson (1989) ได้ระบุว่า คุณค่าของการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กนั้นขึ้นอยู่กับ การเลือกซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

1. เด็กสามารถเล่นได้ตามลำดับ
2. เด็กสามารถควบคุมการทำกิจกรรมต่างๆได้ด้วยตนเอง
3. เป็นการทำกิจกรรมที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์และการร่วมมือทางสังคม
4. เหมาะกับอายุของเด็ก
5. เป็นสิ่งที่เด็กสนใจ
6. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
7. ขั้นตอนการใช้ชัดเจน เพราะเด็กอ่านหนังสือไม่ออกดังนั้นขั้นตอนของการดำเนิน

กิจกรรมต้องเป็นภาพหรือสัญลักษณ์ที่บอกถึงวิธีการต่างๆอย่างชัดเจน ตลอดจนวิธีที่ออกจากโปรแกรม

นอกจากนี้ยังแนะนำว่า การพิจารณาลักษณะของซอฟต์แวร์ที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย สิ่งเหล่านี้

1. ต้องเร้าความสนใจ
2. เมื่อเข้าไปเล่นแล้วจะมีความน่าสนใจที่ต่อเนื่อง และยืดเวลาความสนใจของเด็ก
3. โปรแกรมต้องเปิดกว้าง ช่วยพัฒนาทักษะของเด็กได้หลายอย่าง
4. เทคนิคประกอบจะต้องดี เช่น รูปภาพดี ชัดเจน เสียงชัด ไม่สับสน เล่นได้เร็ว

Davidson (1989) ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมด้วยว่าวิธีง่ายที่จะบอกได้ว่าซอฟต์แวร์นั้นๆ เหมาะกับเด็กหรือไม่ ใช้วิธีสังเกตว่า เด็กใช้ซอฟต์แวร์อย่างไร ถ้าพบว่าเด็กให้ความสนใจใน

โปรแกรมต่างๆพยายามใช้โปรแกรมด้วยตนเอง และพยายามหาทางใช้โปรแกรมให้ได้หลายๆอย่าง แสดงว่าซอฟต์แวร์นั้นเหมาะกับเด็ก

ดังนั้นการจัดคอมพิวเตอร์ให้เด็กใช้จึงขึ้นอยู่กับทางเลือกซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม ซึ่งนอกจาก จะมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดีแล้ว จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษาปฐมวัย เข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กและเข้าใจถึงลักษณะการเรียนรู้ของเด็กด้วย

1.4 ผลที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนระดับปฐมวัยนั้น Beaty (1992) ได้ศึกษาถึงผลที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์กับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

มักมีคำถามที่สงสัยกันอยู่เสมอว่า คอมพิวเตอร์สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ให้กับเด็กปฐมวัยได้จริงหรือ หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วน จะพบว่ามียู่ 2 ประการ ที่การเรียนการสอน ด้วยคอมพิวเตอร์สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายให้แก่เด็ก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมือ กับตา และการฝึกสังเกต

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา (eye – hand coordination)

ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมโดยคอมพิวเตอร์ เด็กสามารถควบคุมการทำงานกับ คอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง เช่น การควบคุมเมาส์ในการเปิด-ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ การเลือกใช้รายการ ต่างๆในโปรแกรม ซึ่งเด็กจะต้องควบคุมกล้ามเนื้อเล็กในการประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้ตามองดู คำสั่งที่จอภาพ และการใช้มือในการควบคุมเมาส์เพื่อที่จะเลือกรายการตามความต้องการของตน การใช้ประสาทสัมผัส โดยเฉพาะกล้ามเนื้อเล็ก เป็นทักษะที่สำคัญของเด็กปฐมวัยซึ่งต้องได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การอ่านและการเขียน

1.2 ทักษะการสังเกต (visual discrimination)

การที่เด็กมีโอกาสได้ฝึกการแยกประเภทรูปร่าง ขนาดและสีของวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว นับได้ว่าเป็นการฝึกทักษะทางด้านร่างกายและสติปัญญาไปพร้อมๆกัน สำหรับ โปรแกรม คอมพิวเตอร์มีอยู่มากมายในปัจจุบันมีโปรแกรมซึ่งถูกสร้างขึ้นมา เพื่อช่วยส่งเสริมทักษะการสังเกต ให้กับเด็กปฐมวัย เช่น โปรแกรมฝึกทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. คอมพิวเตอร์กับการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป้าหมายหลักส่วนหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้เด็กมีความ เชื่อมั่นในตนเอง โดยธรรมชาติของเด็กวัยนี้กระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ซึ่ง เปรียบเสมือนการกระตุ้นไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่แปลกใหม่สำหรับ เด็กที่สามารถดึงดูดให้เด็กเข้าไปทดลอง และลงมือปฏิบัติ จากการทำเด็กได้มีปฏิกริยาโต้ตอบอย่าง รวดเร็ว การที่มี แสง สี เสียงประกอบในขณะที่เด็กทำกิจกรรมและได้ค้นคว้าด้วยตนเอง การเลือก

รายการ การควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์ เท่ากับ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดี มีความสนใจในการเรียนตลอดจนมีความรู้สึกเต็มใจที่จะทำงาน และสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองอีกด้วย

3. คอมพิวเตอร์กับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เด็กในวัยปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3 – 5 ปี เป็นช่วงวัยที่เริ่มเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งใหม่แปลกใหม่ต่างๆ ที่อยู่รอบตัว และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ อีกด้วย โดยเฉพาะทักษะทางด้านสังคมและภาษา ทั้งนี้เพราะเด็กจะต้องเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ของตน โดยเฉพาะทักษะทางสังคมที่เด็กควรได้รับการฝึกฝน ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดเตรียมประสบการณ์ต่างๆ เช่น การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การยอมรับกฎระเบียบของกลุ่ม ครูควรฝึกฝนให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับเด็กปฐมวัย นักการศึกษาได้เริ่มให้ความสนใจในเรื่องของคอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก โดยเริ่มวิจัยผลของการใช้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย จากผลการวิจัยของ The Children and Technology (CAT) Project (1983) พบว่า คอมพิวเตอร์ไม่ได้เป็นตัวนำในการละทิ้งพฤติกรรมต่าง ๆ ทางสังคม หรือลดความสำคัญของพัฒนาการทางสังคมของเด็ก แต่พบว่าการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ กลับสนับสนุนให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับความคิดของ Beaty (1992) ที่กล่าวว่า ศูนย์การเรียนคอมพิวเตอร์ เป็นศูนย์ที่ฝึกหัดทักษะทางด้านสังคมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่เด็กให้ความสนใจสูง เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกัน ทำให้เกิดการรู้จักรอคอยตามลำดับก่อน – หลัง และในระหว่างที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกันในศูนย์การเรียนคอมพิวเตอร์นั้น เด็กจะได้เรียนรู้และฝึกฝนการทำงานร่วมกันการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันเป็นทักษะพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญ

4. คอมพิวเตอร์กับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ปัจจุบันมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์มากมายที่ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเลือกนำมาใช้ได้ ตามความต้องการและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ในส่วนของโปรแกรมที่ส่งเสริม สติปัญญาของเด็กปฐมวัยนั้น อาจเป็นโปรแกรมการเรียนรู้ในด้านทักษะคณิตศาสตร์ เช่น ฝึกการสังเกตความเหมือน ความต่างในเรื่องของ รูปทรง ขนาด สี สิ่งที่ตรงกันข้าม การจับคู่ การจัดประเภท การนับ การวัด ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้เด็กที่เรียนเรื่องใดหรือประเด็นใดแล้วไม่เข้าใจเด็กสามารถฝึกฝนได้ซ้ำอีกจนกว่าจะเข้าใจในเรื่องหรือประเด็นนั้น ในส่วนของเด็กที่เข้าใจโปรแกรมนั้น ได้อย่างดีแล้วสามารถเลื่อนไปทำกิจกรรมที่ยากขึ้นตามความสามารถของตนทำให้ไม่เสียเวลาในการเรียน

อย่างไรก็ตามในการเลือกใช้โปรแกรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญานั้น มีข้อควรคำนึงสำหรับครู คือ ก่อนที่จะให้เด็กใช้โปรแกรมดังกล่าว เด็กควรมีโอกาสเรียนรู้จากของจริง หรือ เกมการศึกษามาก่อน ทั้งนี้เนื่องจากในวัยนี้สามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยการเล่นกับสื่อของจริงต่าง ๆ

ที่อยู่รอบตัวเด็ก นอกจากนี้ เมื่อเด็กเกิดปัญหาในขณะที่ทำกิจกรรมจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แก้ปัญหาด้วยตัวเอง

1.5 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพซึ่งสื่อชนิดอื่น เช่น หนังสือภาพทำไม่ได้ ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่เด็กไม่เพียงได้รับรู้เนื้อหาสาระเฉพาะจากคำราหรือหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่เด็กยังได้เรียนรู้จากเสียงและภาพประกอบ ทั้งที่เป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในลักษณะของสื่อประสม ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับวัยพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กในระดับนี้ ที่เป็นวัยของการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส ขณะที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์เป็นโอกาสให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้รวมถึงการที่ครูจัดเตรียมข้อมูลหรือเนื้อหาสาระในรูปแบบของ hypermedia ซึ่งเป็นการจัดข้อมูลที่สามารเปิดเข้าดูได้โดยไม่ต้องเป็นไปตามลำดับขั้น เป็นลักษณะของข้อมูลที่ทำให้เด็กมีอิสระในการศึกษาหรือค้นหาข้อมูลในรูปแบบที่ไม่ถูกบังคับ เด็กจะสามารถเลือกเปิดดูข้อมูลที่ตนสนใจเป็นพิเศษโดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ หรือย้อนกลับมาดูข้อมูลพื้นฐานในกรณีที่ต้องการทบทวนให้เข้าใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเสนอรูปแบบที่น่าสนใจโดยเพิ่มความสามารถในการบรรจุข้อมูลในลักษณะของภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิกที่เป็นภาพนิ่ง ภาพ 3 มิติ ภาพถ่าย เสียงพูด และเสียงดนตรี โดยที่ข้อมูลดังกล่าวสามารถออกแบบให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะเรียนรู้ได้ดีหากมีการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ค้นคว้า สังเกต สร้างเหตุผล แจกแจง ทดลองสิ่งใหม่ๆ และแสดงความคิดเห็น ตลอดจนให้มีอิสระในการเรียนรู้ ความถนัดและความสนใจ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์จึงมีลักษณะดังนี้ (อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร, 2540)

1. คอมพิวเตอร์ช่วยให้เด็กได้แสดงออกในสิ่งที่สื่อชนิดอื่นทำไม่ได้ เช่น ในด้านการถ่ายทอดจินตนาการทางศิลปะ บางครั้งเด็กมีจินตนาการแต่ขาดความสามารถในการขีดเขียน การใช้คอมพิวเตอร์จึงช่วยให้เด็กสร้างสรรค์งานได้เร็วขึ้นและเป็นไปตามที่คิดฝันไว้โดยไม่ต้องกังวลกับอุปสรรคบางอย่าง เช่น สีหมด ระบายเข้มหรืออ่อนเกินไป สีหกภาพเลอะเทอะ เป็นต้น

2. คอมพิวเตอร์ช่วยให้การเรียนรู้สนุกสนานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะคอมพิวเตอร์สามารถเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพซึ่งสื่อชนิดอื่นทำไม่ได้เด็กสามารถสำรวจด้วยตนเอง เพราะสาระข้อมูลเป็นแบบ hypermedia ที่มีอิสระไม่บังคับตามลำดับ เด็กสามารถกระโดดข้ามไปสู่ข้อมูลที่ตนสนใจเป็นพิเศษ หรือย้อนกลับมาดูข้อมูลพื้นฐานในกรณีที่ต้องการซึ่งเป็นลักษณะที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กเล็กและเหมาะกับการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล

รัตนา ดวงแก้ว (2538) ระบุถึงประโยชน์ของการใช้คอมพิวเตอร์ในลักษณะของการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆดังนี้

1. การพัฒนาด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ จากผลการวิจัยพบว่าเด็กอายุ 4 ปี สามารถช่วยอธิบายวิธีการแก้ปัญหาให้เพื่อนได้ และสามารถสาธิตให้เพื่อนดูได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมต่างๆ ไป เช่น เกมการศึกษา ภาพตัดต่อ ไม้บล็อก ฯลฯ คอมพิวเตอร์จะช่วยพัฒนาเด็กได้มากในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารและการเรียนรู้

2. การพัฒนาด้านทักษะภาษา มีการพัฒนาซอฟต์แวร์ทางภาษาที่ช่วยให้เด็กนักเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น โปรแกรมที่มีการพัฒนาภาพให้สีสันสดใส สามารถสื่อสารสองทางได้ จะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาทางภาษาเพิ่มขึ้น มีการวิจัยพบว่า เด็กที่ใช้เวลากับคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสมจะพัฒนาภาษาได้เป็น 2 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ

3. การพัฒนาด้านคณิตศาสตร์และการแก้ปัญหา เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการจำแนกแยกแยะสี รูปร่าง ตัวเลข ตลอดจนรู้จักการเรียงลำดับ มิติสัมพันธ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี จากงานวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียนการนับเลขจากคอมพิวเตอร์ จะทำคะแนนได้ดีกว่าการสอนโดยตัวครู นอกจากนี้แล้ว โปรแกรมกราฟฟิกที่แสดงถึงการวาดลายเส้น จะช่วยกระตุ้นเด็กในเรื่องมโนภาพของรูปร่างเลขาคณิต และช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

ขนิษฐา รุจิโรจน์ (2540) กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. ทำให้เด็กได้คิดค้นหาคำตอบด้วยความสนุก เช่น การเรียนคำศัพท์
2. ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์
3. ฝึกทักษะการใช้ภาพ รูปร่าง และถ่ายโยงมาสู่เรื่องใหม่ๆ ทำให้ฝึกคิดค้นการแก้ปัญหา

ปัญหา

Davidson (1986) ได้กล่าวถึง การใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยคอมพิวเตอร์ก็เหมือนกับเครื่องเล่นอื่นๆ ในห้อง แม้จะไม่มีกรวิจัยอย่างเป็นทางการมารองรับแต่การเล่นคอมพิวเตอร์ของเด็กๆ ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเช่นเดียวกับการเล่นเครื่องเล่นในมุมการเล่นอื่นๆ และมีการสังเกตพบว่าจะขณะที่เด็กคนหนึ่งกำลังเล่นคอมพิวเตอร์อยู่จะมีเด็กอื่นมาสนใจ ดูว่ามีการค้นพบอะไรบ้าง และพยายามเข้ามาช่วยกันทำในสิ่งที่ตั้งใจจะให้เกิด จึงปรากฏว่าเด็กๆ จะมารวมกันเป็นกลุ่มอยู่ที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ในเครื่องเดียวกัน แม้จะมีการกำหนดให้เด็กได้ใช้คอมพิวเตอร์ 1 คนต่อ 1 เครื่อง แต่เด็กๆ มักจะแสดงให้เห็นว่าต้องการที่จะทำงานร่วมกัน จึงสามารถสรุปได้ว่า เด็กต้องการที่จะใช้คอมพิวเตอร์กันเป็นกลุ่มมีการแสดงให้เห็นว่ามีการแลกเปลี่ยน การค้นหาวางอย่างหรือการถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองไปสู่เพื่อน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในห้องเรียนช่วยส่งเสริมด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กๆ

นอกจากนี้ถ้าหากมีการเลือกโปรแกรมที่เหมาะสม ซึ่งเป็นโปรแกรมที่เด็กสามารถควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์ได้ เด็กจะรู้สึกเป็นอิสระและเรียนรู้ที่จะใช้ความสามารถควบคุมสื่ออุปกรณ์ โดยเฉพาะเครื่องมือต่างๆ ซึ่งช่วยให้เด็กได้สร้างความรู้สึกลึกซึ้งทางบวกต่อการใช้เครื่องมือที่ซับซ้อน การประสบความสำเร็จในการควบคุมคอมพิวเตอร์ได้เองนี้ จะสร้างความรู้สึกลึกซึ้ง

ในตนเอง และรู้สึกว่าคุณเองเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีคุณค่า ดังนั้นจึงสามารถสรุปถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อการส่งเสริมด้านอารมณ์และสังคมของเด็กได้ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์ช่วยพัฒนาด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กและด้านความร่วมมือ เช่น พบว่าการใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกันของเด็กๆเปิดโอกาสให้ช่วยกันแก้ปัญหา มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีการแบ่งปันกันทั้งในด้านวัสดุ เนื้อที่ และด้านความคิดเห็น

2. การคัดเลือกโปรแกรมที่ดีและมีความเหมาะสมสำหรับเด็กย่อมมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม เด็กจะพัฒนาด้านความรู้สึที่ดีต่อตนเอง สร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานด้วยตนเองและต่อการใช้เครื่องมือต่างๆ

สำหรับประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในด้านอื่นๆ พบว่าขณะที่เล่น เด็กมีโอกาสดได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เด็กได้แสดงความคิดฝึกหาวิธีแก้ปัญหาด้วยรูปแบบต่างๆ และฝึกใช้คอมพิวเตอร์ ในการเรียนรู้ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังช่วยพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลได้เช่นเดียวกับสื่อชนิดอื่นๆได้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาด้านการจำ การประยุกต์ใช้งาน และการคิดสร้างสรรค์ ฝึกความมีระเบียบ และการทำงานตามขั้นตอน ส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่างๆ รวมทั้งเมื่อเด็กสามารถควบคุมคอมพิวเตอร์ได้ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในขั้นสูงต่อไป

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กปฐมวัย

วาทีณี ชีรภาวะ (2534) ได้ทำการศึกษาเพื่อสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์เตรียมความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อออกแบบบทเรียน และเขียนโปรแกรมตามที่ได้ออกแบบไว้ ด้านเนื้อหานั้น ได้เลือกเนื้อหาและวิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยออกแบบบทเรียนให้ไม่ยากเกินไป น่าสนใจ ท้าทายความสามารถของผู้เรียน และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้มาก โดยการใช้ภาพเคลื่อนไหว เสียงและการให้รางวัล เมื่อเด็กตอบถูก จากนั้นจึงได้นำการพัฒนาโปรแกรมตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยใช้โปรแกรม Story board Plus Version 2.0 และอาศัยภาพบางส่วนจากการใช้สแกนเนอร์ (Scanner) ทำให้ได้โปรแกรม 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมย่อย 5 โปรแกรม พบว่านักเรียนชั้นอนุบาลสนใจโปรแกรมดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง และสามารถนำไปใช้ได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กๆชอบที่จะเรียนเป็นกลุ่ม โดยเรียนรู้วิธีการเรียนโปรแกรมบทเรียนจากเพื่อนๆ มากกว่าจะเรียนกับครู

อรุณศรี จันทร์ทรง (2538) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และความคิดริเริ่มของเด็กอนุบาลเพิ่มสูงขึ้น และเด็กอนุบาลมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับเพื่อนในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่มแสดงความร่วมมือในการเลือก

รายการมาสร้างผลงาน แบ่งปันเม้าส์กับเพื่อน รวมถึงมีการช่วยเหลือกันเมื่อมีปัญหาและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การควบคุมการใช้เม้าส์เป็นไปได้ด้วยดีและเมื่อทำกิจกรรมเดี่ยวเด็กสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ในด้านความพึงพอใจของเด็กวัยอนุบาลพบว่า เด็กอนุบาลชอบทำกิจกรรมจากโปรแกรม Kid Works ชอบบริเวณที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ และชอบทำกิจกรรมเดี่ยวในศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์อีกด้วย

สุนีย์ คำมาก (2540) ได้ศึกษาความพร้อมด้านการอ่านโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับเด็กปฐมวัยโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาล 2 อายุ 4-5 ปี จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เรียนในชั้นเรียนปกติ เป็นเวลา 20 สัปดาห์เท่ากัน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปีที่เรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีความพร้อมด้านการอ่านสูงกว่าเด็กวัยเดียวกันที่เรียนในชั้นเรียนปกติ

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กวัยอนุบาล โดยประชากรที่ใช้ศึกษาคือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี จำนวน 15 คน ซึ่งรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย สาระสำคัญของรูปแบบ การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ และการประเมินผล โดยการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ ๆ นั้น แบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ 1) ระยะครูและเด็กร่วมกันวางแผน 2) ระยะเด็กร่วมกันสร้างผลงาน 3) ระยะครูและเด็กร่วมกันนำเสนอ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบ ๆ เด็กอนุบาลมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้านคือ 1) ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และความคิดริเริ่ม สูงกว่าก่อนทดลอง 2) รวมไปถึงมีคะแนนพัฒนาการทางสังคมด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน สูงกว่าก่อนการทดลอง 3) อีกทั้งมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น มีความมั่นใจในตนเอง สนใจจดจ่อกับกิจกรรม สนทนาพูดคุยวางแผนล่วงหน้า ใช้ความถนัดและสื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีแปลกใหม่ ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง และสนใจมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ขณะทำกิจกรรม นอกจากนี้ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่างรูปแบบ ๆ มีความเหมาะสมมากที่สุด

Johnson (1985) แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสติปัญญา และพฤติกรรมความสนใจของเด็กปฐมวัยด้านคอมพิวเตอร์ในเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 20 คน โดยครูได้จัดระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ไว้ 3 ประเภทคือ ระดับที่เกี่ยวข้อง สูง กลาง ต่ำ เด็กเหล่านี้ได้รับการสังเกตระหว่างการเล่นอิสระ และได้รับการทดสอบสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์สูงมีแนวโน้มอายุมากกว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงที่สำคัญคือเด็กกลุ่มนี้มีวุฒิภาวะทางสติปัญญาในระดับสูงมากกว่ากลุ่มเด็ก ที่ถูกครูผู้สอนจัดให้อยู่ในกลุ่มที่เห็นว่าใช้คอมพิวเตอร์น้อยมาก นอกจากนี้เด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์สูงให้ความสนใจและมีพฤติกรรมการเล่นอิสระในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมน้อยกว่ากลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ต่ำ

(ใช้น้อยมาก) ผลของการค้นพบชี้แนะให้เห็นความสำคัญของสติปัญญาที่ซ่อนอยู่กับการใช้คอมพิวเตอร์ในเด็กปฐมวัย

Byrd-David (1987) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ของเด็กอนุบาลและบทบาทของคอมพิวเตอร์ในการศึกษาปฐมวัย โดยมีประเด็นที่ทำการศึกษา 2 ประเด็น ประเด็นแรกคือ การศึกษาปฏิสัมพันธ์ของเด็กอนุบาลกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การทำงานร่วมกับเพื่อนและครูในขณะที่ใช้คอมพิวเตอร์ โดยศึกษาจากเด็กอนุบาลจำนวน 6 คน และบันทึกวีดิทัศน์ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กอนุบาลมีความสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์และกับครู และพบว่าเด็กมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ประเด็นที่สอง การนำศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์เข้าไปในชั้นเรียนของเด็กอนุบาล โดยให้เด็กอนุบาลจำนวน 25 คน เป็นผู้เลือกทำกิจกรรมด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์กับศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ และบันทึกวีดิทัศน์ เพื่อสังเกตพฤติกรรมของเด็กในการทำกิจกรรมด้วยศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมวาดภาพ ผลการศึกษาพบว่าเด็กอนุบาลมีความกระตือรือร้นในการสำรวจและ การค้นหา ทดลองรายการในโปรแกรม นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กสามารถใช้คอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย

Austin (1988) ได้ทำการศึกษถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของเด็กอนุบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 85 คน ที่มีอายุระหว่าง 2 ปี - 6 ปี 5 เดือน และใช้วิธีการสัมภาษณ์เด็กในเรื่องของความรู้พื้นฐานและการใช้คอมพิวเตอร์ปฏิบัติกริยาโต้ตอบกับคอมพิวเตอร์ และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ ผลพบว่า เด็กอนุบาลมีความรู้สึกที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนแยกแยะความแตกต่างของ คุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ได้ และยังพบว่าเด็กอนุบาลอายุระหว่าง 3 ปี 5 เดือน - 4 ปี 5 เดือน สามารถเลือกใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสม

Phillips (1989) ได้ทำการศึกษาผลการสอนด้วยคอมพิวเตอร์กับเด็กอนุบาลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อความพร้อมในการแก้ปัญหาของเด็กอนุบาล โดยใช้โปรแกรม Logo เพื่อพัฒนาทักษะความพร้อมในการแก้ปัญหาของเด็กอนุบาล โดยเฉพาะในเรื่องของการวัด การคาดคะเนมุม ระยะทาง ตลอดจนการสร้างตามแบบ และการออกแบบ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาโดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นเด็กอนุบาลอายุ 4-6 ปี จำนวน 40 คน และแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นทดสอบโดยใช้แบบทดสอบของโครงการพัฒนาทางคณิตศาสตร์ของเด็ก project for mathematical development of children (PMDC) เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มแล้ว จากนั้นทำการทดสอบ pre-test ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ของ โปรแกรม Logo แล้วให้เด็กกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้โปรแกรม Logo เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยที่เด็กแต่ละคนได้เรียนกับคอมพิวเตอร์เป็นเวลาอย่างน้อย 10 นาที ต่อ 1 ครั้ง รวมเวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมด 15 ครั้ง สำหรับเด็กกลุ่มควบคุมได้รับการจัดโปรแกรม Logo เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยที่เด็กแต่ละคนได้เรียนกับคอมพิวเตอร์เป็นเวลา

อย่างน้อย 10 นาที ต่อ 1 ครั้ง รวมเวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมด 15 ครั้ง สำหรับเด็กกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดประสบการณ์จากครูประจำชั้น โดยมีระยะเวลาเท่ากัน จากนั้นทำการทดสอบ pre-test ผลพบว่า เด็กอนุบาลที่เรียนด้วยโปรแกรม Logo มีทักษะในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าเด็กที่เรียนกับครู

Lawrence (1993) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นทางด้านการอ่าน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้จัดทำแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด โดยสอบถามเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน ในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านสำหรับเด็กโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็น คำถามทั่วไป กับส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ เด็กหญิง 17 คน เด็กชาย 25 คน มีอายุระหว่าง 39-62 เดือน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทดลองเรียนกับคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยทำการเฝ้าสังเกตและทำการทดสอบหลังการทดลอง นำผลมาวิเคราะห์ปรากฏว่าเด็กที่เรียน ด้วยคอมพิวเตอร์มีคะแนนด้านการอ่านสูงกว่าเดิม

Teng (1993) ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของเด็กอนุบาลที่มีอายุ 4-5 ปี วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของเด็กอนุบาล โดยแบ่ง รูปแบบปฏิสัมพันธ์ออกเป็น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับครู เด็กกับตนเอง และเด็กกับ คอมพิวเตอร์ ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของเด็กอนุบาล 6 คน และบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของเด็กอนุบาล ด้วยวีดิทัศน์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ ผลพบว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก โดยมีพฤติกรรม ทางสังคม เช่น มีการแบ่งปัน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับครู พบว่าเด็กยังต้องการรับคำแนะนำและแลกเปลี่ยนข่าวสารกับครู สำหรับเด็กกับตนเอง พบว่า เด็กยังมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคอมพิวเตอร์ พบว่าเด็กสามารถ เลือกใช้โปรแกรมที่เหมาะสมกับตนเองได้ และสามารถใช้เมาส์ ในการทำกิจกรรมได้ด้วยเช่นกัน

Shapira (1994) ได้ศึกษาผลของการใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิกที่มีต่อการเข้าใจและจดจำคำ ในการอ่านเบื้องต้น วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้คือ การศึกษาความสามารถของการใช้ คอมพิวเตอร์กราฟฟิกในเด็กเริ่มเรียนอ่าน เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำและจดจำคำศัพท์ได้จาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟฟิกที่นำมาเปรียบเทียบกัน คือ แบบที่นำเสนอคำประกอบด้วยรูปภาพ เคลื่อนไหวได้ มีสีสันประกอบ ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งเป็นการสอนคำด้วยวิธีการสะกดคำ และใช้ สีขาวดำ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 12 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กชอบการเรียนจากคอมพิวเตอร์กราฟฟิกที่สอนคำที่มีภาพประกอบ สีสวยงาม และเคลื่อนไหวได้ มากกว่าโปรแกรมที่ไม่มีภาพประกอบ และใช้สีขาวดำ นอกจากนี้การเรียนด้วยโปรแกรมที่มี ภาพประกอบ เคลื่อนไหวได้ มีสีสวยงาม ทำให้เด็กเข้าใจง่ายและจดจำคำศัพท์ได้ดีกว่าอีกแบบหนึ่ง

2. สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

2.1 ความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

Meyer & Rose (1998) ให้ความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดวิธีการใหม่ๆ ในการสอนภาษา และให้คำจำกัดความว่าการอ่าน การเขียนคืออะไร การศึกษาส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางบวกมากขึ้น เสียงที่คอยแนะนำขั้นตอนการใช้งานต่างๆ ของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการสร้างผลงานมากขึ้น การศึกษาเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นว่าการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดผลทางบวกต่อการศึกษาระยะเวลาอันสั้น และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งจะมีจุดมุ่งหมายหลากหลายที่แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ที่แตกต่างกัน โดยผ่านการใช้โปรแกรมที่แตกต่างกัน

John (2000) ให้ความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เด็กมีความสามารถทางด้านการมองเห็นภาพ เด็กสามารถเลือกขนาดของตัวหนังสือ สี และรูปแบบตัวอักษรได้ เด็กเข้าใจการเรียงลำดับตัวหนังสือจากซ้ายไปขวา สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กแต่ละคนได้ดีที่สุด เด็กสามารถได้รับความช่วยเหลือมากหรือน้อยเท่าที่เขาต้องการ

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปความสำคัญของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ได้ว่า สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวช่วยในการส่งเสริมและกระตุ้นการอ่าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ท้าทายอย่างเหมาะสม ไปพร้อมๆ กับการให้คำแนะนำ สนับสนุน เด็กจะมีโอกาสในการฝึกฝน และให้ผลสะท้อนกลับ โดยที่ไม่ต้องรอ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเกิดกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ควรมีบทบาทในการเป็นแหล่งการอ่านในอนาคต แต่ไม่ใช่มาแทนที่หนังสือหรือครู ด้วยเหตุนี้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือ และครูจึงควรมีบทบาทร่วมกัน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กปฐมวัย

Standish (1992) ได้ทำการศึกษาการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านความเข้าใจในการอ่าน เขาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กเกรด 2 เพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านด้าน คำศัพท์ การเข้าใจคำ และการอ่านทำความเข้าใจเนื้อเรื่องของ Metropolitan Achievement Test ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เรียนในชั้นเรียนปกติ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลวันละ 15 นาที ใช้โปรแกรม

Discis Books อย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ พบว่า หลังจากที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้โปรแกรม Discis Books นั้นเด็กมีความสนใจในทางบวก และมีแรงจูงใจในการอ่านสูงขึ้น

Matthew (1997) ได้ทำการศึกษาความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้โปรแกรมสมมุติภาพ อิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือนิทาน กับเด็กเกรด 3 จำนวน 37 คน เป็นเด็กชาย 17 คน เด็กหญิง 20 คน ในโรงเรียนที่ใช้ Reading Comprehension Subtest of The Metropolitan Achievement Test สำหรับเด็กกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเด็กกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือนิทาน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีความสามารถในการเล่าเรื่องได้ละเอียดชัดเจนกว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือนิทาน เนื่องจาก สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสที่หลากหลาย ที่ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับตัวหนังสือ ข้อความ รูปภาพ และเด็กจะมีกระบวนการอ่านอย่างคล่องแคล่ว นำไปสู่การเข้าใจข้อความ การเล่าเรื่องของเด็กยังสะท้อนให้เห็นว่าเด็กสามารถตอบสนองต่อตนเองได้

3. ความพร้อมทางการอ่าน

3.1 ความหมายของความพร้อมทางการอ่าน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ความพร้อมทางการอ่าน” ไว้ดังต่อไปนี้

เยวพา เดชะคุปต์ (2528) ได้นิยามว่า เด็กก่อนวัยเรียน ไม่ใช่วัยที่จะสามารถอ่านหนังสือได้ แต่ควรเป็นการปูพื้นฐานในการอ่านให้กับเด็ก ซึ่งครูควรเล่านิทานหรือแนะนำหนังสือต่างๆ ให้กับเด็กในกลุ่มเล็กๆ และพยายามศึกษาว่าเด็กสนใจอะไร ชอบอะไร และพยายามจัดหาหนังสือให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก การอ่านในวัยเด็กจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ และเป็นการปูพื้น หรือเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่าน หรือการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลคือหนังสือ เมื่อเขาเติบโตขึ้นการเตรียมความพร้อมในการสอนอ่าน ควรมุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน สนใจ พอใจ และอยากจะทำ

ประเทิน มหาจันทร์ (2530) ได้ให้ความหมายว่า ความพร้อมทางการอ่าน ได้แก่ ชั้นของพัฒนาการซึ่งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยภายในร่างกายส่งผลให้เด็กพร้อมที่จะรับการสอนอ่าน นอกจากนั้น ความพร้อมในการอ่าน ยังหมายถึง ช่วงเวลาที่เด็กมีความเหมาะสมที่จะเริ่มสอนอ่านได้

อาภรณ์ เลิศสุโภชวิชัย (2543) ได้ให้ความหมายว่า ความพร้อมในการอ่านของเด็กเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภายในตัวของบุคคล อันได้แก่ ความพร้อมทางสายตา การทำงานของสมอง

อารมณ์ รวมทั้งปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม อันจะช่วยให้เด็กมีความพร้อมอย่างเพียงพอที่จะเรียนรู้ด้านการอ่านต่อไป

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปความหมายของความพร้อมทางการอ่านได้ว่า ความพร้อมทางการอ่าน เป็นพัฒนาการระดับหนึ่งของเด็กที่เกิดความรู้สึกริเริ่มและเต็มใจที่จะอ่าน โดยมีอุปสรรคไม่มากนัก

3.2 ความสำคัญของความพร้อมทางการอ่าน

ความพร้อมด้านการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ ได้มีผู้ศึกษาและให้ความสำคัญด้านการอ่านไว้ดังนี้

เขาวพา เดชะคุปต์ (2531) กล่าวว่า ก่อนที่เด็กจะเริ่มอ่านควรมีการเตรียมความพร้อมเสียก่อน ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจและมีความสามารถที่จะเข้าใจสัญลักษณ์ที่เขาอ่าน วิธีอ่านควรขึ้นกับความสนใจและวิธีการของเด็กแต่ละคน การส่งเสริมการพูดจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมการอ่าน

Burton (1943) ได้กล่าวว่า ความพร้อมในการอ่านเป็นตัวกำหนดว่าเด็กจะประสบผลสำเร็จในการเรียนมากหรือน้อยเพียงใดอีกด้วย นอกจากนี้ Hildreth (1950) พบว่า เด็กที่ยังไม่มีความพร้อมด้านการอ่านนั้น ไม่ว่าครูจะใช้วิธีการสอนแบบใดก็ตามก็ไม่สามารถช่วยให้เด็กอ่านได้ดีเลย และในทางตรงกันข้ามถ้าครูไม่สนับสนุนการเรียนของเด็กเมื่อเด็กมีความพร้อมอยู่แล้ว ก็ทำให้เด็กรู้สึกเบื่อหน่าย เฉื่อยชา และขาดความสนใจในการเรียน

จะเห็นได้ว่าความพร้อมในการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การอ่านนั้นประสบผลสำเร็จ เพราะถ้าเด็กถูกบังคับให้อ่าน โดยที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอนั้นย่อมจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้นครูจึงควรเสริมสร้างให้เด็กเกิดความพร้อมก่อนที่จะอ่าน

3.3 องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อมทางการอ่าน

สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านประสบผลสำเร็จ ได้อย่างยิ่งก็คือ ความพร้อม เพราะถ้าเด็กถูกบังคับให้เรียนทักษะใดทักษะหนึ่ง โดยที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอนั้นย่อมก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

เขาวพา เดชะคุปต์ (2528) กล่าวว่า ความพร้อมในการอ่านของเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการจูงใจแนะนำจากผู้ใหญ่เป็นอันมาก และต้องเป็นการจูงใจไม่ใช่การบังคับ และไม่让孩子รู้สึกตัวอีกด้วย เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือครอบครัวที่เป็นนักอ่าน นักสะสมหนังสือ ย่อมมีโอกาสคิดว่าเด็กที่อยู่ห่างไกลจากสิ่งเหล่านี้ เด็กที่เคยได้รับฟังการเล่าเรื่อง เล่านิทาน ฟังบทร้อยกรองซ้ำๆ บ่อยๆ จะเกิดความคุ้นเคย สนุกสนาน ตื่นเต้น เบิกบาน จากการได้รับฟังนิทาน นิยายจากหนังสืออื่นๆ

ความเคยชินนี้จะติดอยู่ในความรู้สึกรักของเด็ก และกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรืออยากอ่านเองต่อไปข้างหน้า

Derek (อ้างถึงใน อารมณ์ เลิศสุ โภชณิษฐ์, 2543) กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมในการอ่านไว้ดังนี้

1. ความพร้อมทางด้านร่างกาย ซึ่งประกอบด้วย วุฒิภาวะความเจริญทางสมอง ประสาทตา การได้ยิน และอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดเป็นต้น
2. ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ซึ่งหมายถึง ความสามารถทางสมอง ซึ่งแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน
3. ความพร้อมทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย พื้นฐานภาษาจากที่บ้าน และประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับ

Clay (1972) ได้ระบุถึงทักษะ 4 อย่าง ที่เด็กต้องมีในการเรียนรู้เพื่อที่จะอ่านอย่างได้ผลคือ

1. เด็กจะต้องสามารถพูดและฟังได้ สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ เข้าใจเรื่องราวที่อ่านให้ฟัง และเด็กควรจะมีคำศัพท์พื้นฐานเพียงพอที่จะพูดอภิปรายถึงสิ่งที่รู้และสิ่งที่เห็นได้
2. ทักษะการรับรู้ด้วยตา ควรพัฒนาพอสมควรเพราะการที่จะอ่านได้ เด็กต้องสามารถวิเคราะห์สิ่งที่เห็นได้ และเด็กควรมีความเข้าใจด้วยว่าตัวหนังสือนั้นสื่อสารข้อความได้
3. เด็กจำเป็นต้องเริ่มเข้าใจถึงความถี่ของคำ และรู้สึกรู้ว่าคำศัพท์และชื่อที่พูดกันนั้น มีตัวหนังสือเป็นตัวแทน เช่น คำว่า “หมา” เป็นคำที่แสดงถึงสัตว์ 4 เท้า มีขน การที่ให้อ่านให้เข้าใจว่า “หมา” เป็นตัวแทนของความถี่ของคำที่เป็นนามธรรมจะเป็นการยากสำหรับเด็กส่วนใหญ่
4. เด็กที่เรียนรู้ที่จะสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เช่น ในภาษาไทย เด็กจะรู้ว่าการอ่านจะดูจากซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง อนึ่ง ความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหว และความสามารถในการทรงตัวของเด็กก็เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการของการเรียนอ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความพร้อมในการอ่านคล้ายคลึงกับการเตรียมความพร้อมทางภาษา กล่าวคือ ต้องมีความพร้อมภายในตัวบุคคล ความพร้อมด้านสติปัญญา ความรู้พื้นฐานหรือประสบการณ์เดิมทางภาษา และส่วนที่เพิ่มขึ้นมาคือเด็กต้องมีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของภาพและเสียง องค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยให้การเตรียมความพร้อมทางการอ่านดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

3.4 ขั้นตอนพัฒนาการด้านการอ่าน

ประเทิน มหาจันทร์ (2532) ได้ศึกษาและรวบรวมขั้นตอนพัฒนาการด้านการอ่านไว้ดังนี้

พัฒนาการด้านการอ่านจะดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอนเด็กส่วนใหญ่มีขั้นตอนของพัฒนาการในการอ่านคล้ายคลึงกันในระดับอายุหนึ่งๆ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กในช่วงอายุหนึ่งๆ นั้น

จะช่วยให้ครูสามารถกำหนดกิจกรรมและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้อย่างถูกต้อง โดยมีขั้นต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน

กิจกรรมทางภาษาเป็นลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโต เด็กมีพัฒนาการทางภาษาต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา เช่น มีการฟังเสียง และปฏิกิริยาต่อคำพูดที่ได้ยิน ได้ฟัง มีการเลียนเสียง เรียนรู้คำต่างๆ ใช้คำ ใช้วลีนั้นๆ ตลอดจนใช้ประโยคสั้นๆ ได้ เมื่ออายุประมาณ 3-4 ปี เมื่อเด็กได้มีโอกาสฟังผู้อื่นพูด ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เห็นผู้ใหญ่อ่านหนังสือ จับหนังสือ พลิกหน้าหนังสือ ทำให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ต่าง ๆ ตลอดจนความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ว้างขวางยิ่งขึ้น สิ่งแวดล้อมในบ้านของเด็กและสังคม ช่วยให้เด็กบางคนอ่านหนังสือออกก่อนที่จะเข้าโรงเรียน

2. ขั้นเริ่มอ่าน

เป็นขั้นการเริ่มอ่านอย่างมีแบบแผน ในช่วงระยะเวลาเดียวกับที่เด็กเรียนอ่านนั้น เด็กจะเรียนเขียนควบคู่ไปด้วยเพื่อช่วยให้สามารถจำคำที่อ่านได้ดีขึ้น กิจกรรมทางภาษาทั้ง 2 ประการนี้เกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกัน และเป็นประสบการณ์เบื้องต้นของการเรียนอ่าน

3. ขั้นเริ่มการอ่านอย่างมีอิสระ

ขั้นของการอ่านอย่างมีอิสระ โดยไม่ต้องอาศัยการช่วยเหลือจากครูหรือผู้ปกครอง เริ่มต้นเมื่อเด็กสามารถศึกษาคำที่เด็กไม่ได้เรียนรู้มาก่อน การอ่านในขั้นนี้เด็กจะเรียนรู้ถึงความแตกต่างของคำ ความเหมือนของคำ ความหมายของคำ การสะกดการันต์ การวิเคราะห์คำ การศึกษาหน้าที่ของคำในประโยค สิ่งเหล่านี้ครูจะเป็นผู้สอนให้แก่เด็ก การฝึกฝนโดยตรงด้วยการอ่านหนังสือแบบฝึกหัด หนังสืออื่นๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านในขั้นนี้ ซึ่งจัดเป็นการอ่านในขั้นที่ 3 ของพัฒนาการ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กนั้นจะดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอนคล้ายๆ กันในระดับอายุหนึ่ง ๆ จึงจำเป็นที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้องต้องศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนนี้ เพื่อช่วยให้สามารถกำหนดกิจกรรมการอ่านได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

3.5 กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมด้านการอ่าน

แม้นมาส ชวลิต (2528) กล่าวว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่านเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็น และอ่านจนเป็นนิสัย กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ใฝ่ใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมาย อาจเป็นคนเดียว หรือกลุ่มคน หรือคนทั่วไปให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์ หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่า

ควรอ่าน กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม นานาประการ

2. จูงใจ ให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก ที่มีอยู่ในหนังสือตามที่ผู้จัดกิจกรรมนำมา กล่าว นอกจากจะเห็นประโยชน์แล้ว ยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจถ่องแท้ นั้นคุ้มค่า ให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรีไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยอ่าน ช่วยตีความหมาย ซึ่งบางครั้งอาจคลาดเคลื่อนก็ได้ เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่าน และการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาวเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เอาชนะตนเองให้เอาชนะหนังสือให้ได้

3. กระตุ้น แนะนำ ให้อุบายหรืออยากเห็นเรื่องราวต่างๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อยากรู้อยากเห็นหรืออยากเข้าใจเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านอีกเรื่องหนึ่งต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือทำทนายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า ให้อุบายนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ อยากรู้อยากเห็นหรืออยากเขียนหนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีกว่าเล่มที่อ่าน เหล่านี้เป็นต้น

4. สร้างบรรยากาศการอ่าน ขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคม นอกจากกิจกรรมจะเร้าใจจูงใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เปิดความคิดให้กว้างแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับ การผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุงแหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านเข้าไว้ใน การเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่างๆ

3.6 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่าน

การที่เด็กแต่ละคนจะสามารถอ่านหนังสือได้นั้น เด็กจะต้องมีพัฒนาการทางภาษาดังแต่ วิทยากรจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาสื่อความหมาย และสามารถอ่านหนังสือได้ ได้มีการศึกษาค้นคว้า จนเกิดแนวคิดและทฤษฎีต่างๆดังต่อไปนี้

ทฤษฎีของ Piaget (1969) มีขั้นของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่านดังนี้

ทฤษฎีที่ 1 ความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางกายและจิตวิทยา ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กันนับตั้งแต่ เริ่มปฏิสนธิ ได้แก่ ระบบเซลล์ประสาท และเซลล์สมอง การเลี้ยงดูของพ่อแม่ในเรื่องสุขภาพอนามัย การให้อาหาร การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

ทฤษฎีที่ 2 การช่วยส่งเสริมให้ประสบการณ์ในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมแก่เด็กเพื่อส่งเสริม ความเจริญเติบโตทางสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้และความเฉลียวฉลาด ด้วยเหตุเช่นนี้ผลจากการ ทดลองเอาเด็กมาเลี้ยงและศึกษาเกี่ยวกับอายุสมอง ปรากฏว่า อายุสมองเด็ก 2 คนที่เกิดจากการความี สติปัญญาทรามทั้งคู่ I.Q. 46 และ 35 ตามลำดับ เมื่อส่งเด็กไปอยู่ในสถาบันบำบัดเกี่ยวกับสติปัญญา ทรามเป็นเวลา 8 เดือน I.Q. ของเด็กเปลี่ยนเป็น 77 และ 87 และพอ 1 ปีให้หลังเด็กเปลี่ยนมาเกือบเท่า คนธรรมดา วิธีการเลี้ยงดูคือ จัดหาผู้หญิงมาดูแลอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น ร้องเพลงให้ฟัง

ให้ของเล่น พาเดินดูอะไรต่ออะไร เด็กได้รับความสนใจ ความรัก ความเอ็นดู ความอบอุ่น สิ่งเหล่านี้เป็นยาขุมกำลังให้เด็กเปลี่ยนได้ และสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเรียนภาษา การเรียนอ่านเป็นอย่างมาก ฉะนั้นผลการค้นคว้าวิจัยต่างๆช่วยสนับสนุนให้เห็นว่า เด็กวัยก่อนวัยเรียนนั้นมีความต้องการเป็นอย่างมากในเรื่องที่ครู โรงเรียน หรือศูนย์รับเลี้ยงเด็ก หรือแม้แต่ในบ้านของเด็กเอง พ่อแม่ผู้ปกครอง แม่บ้าน ในสถานพยาบาล พี่เลี้ยงเด็ก จำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กวัยนี้ก่อนจึงจะช่วยปูพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนอ่านของเด็กตลอดจนการเรียนภาษาของเด็กในโอกาสต่อไป

ทฤษฎีที่ 3 คือการประสมกลมกลืนระหว่างการจัดประสบการณ์ทางภาษาในส่วนกว้างๆ เพื่อเสริมประสบการณ์และเพื่อพัฒนาในทางการอ่าน กิจกรรมทางภาษาต่างๆ เช่น การเล่านิทาน การท่องกลอน การร้องรำทำเพลง การเล่นเกม การเชิดหุ่น และอื่นๆ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีพื้นฐานทางภาษากว้างขวางขึ้น ในทุกทักษะการเรียนภาษา โดยเฉพาะ เช่น การออกเสียง และการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ อ่านคำวลี ประโยคได้ สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะโดยตรงเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเห็นสมควรว่าจะนำมาสอนเด็กได้ในระยะใด

ทฤษฎีที่ 4 เกี่ยวกับการเรียนภาษานั้นควรจะเริ่มจากจุดสนใจของเด็ก ความสนุกเพลิดเพลิน ความพอใจและสนใจอยากเรียน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่จะต้องจัดกิจกรรมซ้ำๆ ให้เด็กเล่น เรียน อยู่บ่อยๆเสมอๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนและช่วยให้อยากเรียน

ทฤษฎีที่ 5 สมรรถภาพในการเรียนการอ่าน จะดีหรือไม่ดีก็ตาม มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายๆอย่าง อาจซับซ้อนและไม่ซับซ้อน แต่เป็นปัญหาสืบเนื่องเกี่ยวข้องกัน

ทฤษฎีที่ 6 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อมีอะไรเกิดขึ้นเพื่อทราบสถานการณ์ขณะนั้น ครูและบรรณารักษ์จะต้องศึกษาสาเหตุ และทราบข้อมูลของปัญหาด้วย

ทฤษฎีที่ 7 วางวัตถุประสงค์ของความมุ่งหมายในเรื่องการสอนอ่านหรือการแนะนำการอ่านว่าจะสอนหรือแนะนำการอ่านเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางอะไร

1. เพื่ออ่านออก เพื่อทักษะในการอ่านเท่านั้นหรือ

2. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของผู้อ่านในเรื่องของกระบวนการอ่าน กล่าวคือ อ่านได้ มีทักษะดีเยี่ยม มีความสนใจ เข้าใจความหมาย และเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านในเรื่องพัฒนาตนเอง

3. สามารถรู้จักที่จะเลือกอ่านสิ่งที่คิดและเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้

แนวคิดของ Clay (1972) ได้ระบุถึงทักษะ 4 อย่างที่เด็กต้องมีในการที่จะเรียนรู้ ที่จะอ่านอย่างได้ผลคือ

1. เด็กต้องสามารถพูดและฟังได้ สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ และเข้าใจเรื่องราวที่อ่านให้ฟัง Anderson (1985) เสริมว่า เด็กควรจะมีคำศัพท์พื้นฐานเพียงพอที่จะพูดอภิปรายถึงสิ่งที่รู้ และสิ่งที่เห็นได้

2. ทักษะการรับรู้ด้วยตาควรพัฒนาพอสมควรเพราะการที่จะอ่านได้เด็กต้องสามารถวิเคราะห์สิ่งที่เห็นได้ และเด็กควรมีความเข้าใจด้วยว่าตัวหนังสือนั้นสื่อสารข้อความได้

3. เด็กจำเป็นต้องเริ่มเข้าใจถึงความคิดรวบยอดของคำ และรู้สีกว่าคำศัพท์ และชื่อที่พูดกันนั้นมีตัวหนังสือเป็นตัวแทน เช่นคำว่า “หมา” เป็นคำที่แสดงถึงสัตว์สี่เท้า มีขน การที่ให้เข้าใจว่า “หมา” เป็นตัวแทนของความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมจะเป็นการยากสำหรับเด็กส่วนใหญ่

4. เด็กที่เรียนรู้ที่จะสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เช่น ในภาษาไทยเด็กจะรู้การอ่านจะดูจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่าง อนึ่ง ความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหวและ ความสามารถในการทรงตัวของเด็ก ก็เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการของการเรียนอ่าน

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปแนวคิดร่วมกันของแต่ละทฤษฎีได้ว่า กระบวนการอ่านจำเป็นต้องมีพื้นฐานทางทักษะหลายอย่างที่เกิดจากประสบการณ์ คำศัพท์ แบบประโยค เข้าใจความหมาย การตีความ เป็นต้น เพื่อพัฒนาการอ่านในระยะแรกของเด็ก ควรให้ประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เหมาะสมกับวัยของเด็กมิใช่ไปจำกัดเฉพาะอ่านออกหรืออ่านได้เพียงอย่างเดียว ยังมีกิจกรรมทางภาษาอีกมากมายหลายอย่าง ได้แก่ การอ่านบทกลอนง่ายๆ การร้องเพลงกล่อมเด็ก การเล่าเรื่องต่างๆ เหล่านี้ เป็นกิจกรรมทางภาษา ช่วยสนับสนุนการอ่านเป็นอย่างดี

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กปฐมวัย

ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมด้านการอ่าน ในด้านต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

Rattana (1973) ได้ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 501 คน โดยสร้างแบบทดสอบความพร้อมด้านการอ่านซึ่งประกอบด้วยภาคย่อย 6 ภาค คือ ความเข้าใจในการฟัง (listening comprehension) การจำแนกความแตกต่างของเสียง (auditory discrimination) การจำแนกความแตกต่างของภาพ (visual discrimination) การรู้ความหมายของศัพท์ (word meaning) การใช้สายตาและกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กัน (visual - motor coordinate) และการทำตามคำสั่ง (following direction) สามารถพยากรณ์ผลการอ่านของเด็กได้ดีกว่าองค์ประกอบทางด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hosemase (1974) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบความพร้อมด้านการอ่านว่าจะสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จทางการอ่านได้หรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่าน The Metropolitan Readiness Test ไปทดสอบกับนักเรียนเกรด 1 ที่เมือง ฟรอยด์ (Floyd) มลรัฐจอร์เจีย (Georgia) จำนวน 115 คน ผลจากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านในการจำแนกความแตกต่างของภาพ สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการอ่านถึง 63% เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Wallbrown & Engin (1974) ที่พบว่าแบบทดสอบความพร้อมในการอ่าน The Metropolitan Readiness Test ด้านความสามารถในการจำแนก ความแตกต่างของภาพ สามารถพยากรณ์ ผลสำเร็จด้านการอ่านได้มากกว่าองค์ประกอบความพร้อมด้านการอ่านในการจำแนกความแตกต่างของเสียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hochstetler (1945) ที่ทำการศึกษาโดยใช้

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเริ่มเข้าเรียนปฐมวัย จำนวน 1,858 คน และใช้แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านที่เรียกว่า Gate – Mac Ginities Readiness Skill Test ที่พบว่าความสามารถด้านการจำแนกความแตกต่างของภาพ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็ก

สำหรับองค์ประกอบทางการจำแนกความแตกต่างของเสียงนั้น Harrington & Durrell (อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, 2519) ได้ทำการทดสอบกับนักเรียนเกรด 2 ในเมืองบอสตัน จำนวน 500 คน เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านเกี่ยวกับการจำแนกความแตกต่างของภาพ การจำแนกความแตกต่างของเสียง องค์ประกอบเกี่ยวกับเสียงพูด (Phonics) และอายุสมอง (Mental age) จะสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จด้านการอ่านของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของเสียง กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .54 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรหมิ ชูทัย (2513) ที่ได้สร้างและทดลองใช้แบบทดสอบความพร้อมด้านการอ่าน และได้ทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 169 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของความพร้อมในการอ่านเกี่ยวกับการจำแนกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของการอ่านของนักเรียนได้ถึง 73.16%

ส่วนองค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้ความหมายศัพท์ นั้น Weiner & Feldman (1963) ได้ทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 1 จำนวน 126 คนจาก 6 โรงเรียนในเมือง New York โดยใช้แบบทดสอบความพร้อมในการเรียนอ่านเกี่ยวกับความรู้ความหมายศัพท์ The Meaning Vocabulary Test และแบบทดสอบเกี่ยวกับการอ่าน The Gates Primary Paragraph Reading Tests ทดสอบเด็กผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบทั้ง 2 ชุด มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เป็น 602 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hildreth, Griffiths & Megauvran (1969) ที่ทำการศึกษาเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมด้านการอ่านในด้านการรู้ความหมายของศัพท์ กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านกับนักเรียนเกรด 1 ในเมือง Forrest มลรัฐ Mississippi จำนวน 421 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านในด้านการรู้ความหมายศัพท์ และผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสัมพันธ์กันในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .38

ส่วนองค์ประกอบด้านความเข้าใจในการฟังนั้น Londerviel (อ้างถึงใน เนื่อน้อง สนับบุญ, 2541) ได้สร้างแบบทดสอบความพร้อมด้านการอ่านในด้านความสามารถในการฟัง และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และนำมาทดสอบกับเด็กเกรด 1 จำนวน 174 คน เพื่อศึกษาว่าความพร้อมด้านการอ่าน ความสามารถในการฟังจะสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านได้หรือไม่ ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟัง และผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสัมพันธ์กันในทางบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .53 แสดงว่า ความสามารถในการฟังสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของเด็กเกรด 1 ได้

สำหรับองค์ประกอบด้านความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กัน นั้น ผลการศึกษาของ Hildreth , Griffiths & Megauvran (1969) ได้ทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 1 ในเมือง Forrest มลรัฐ Mississippi เมือง Poughkeepsie มลรัฐ New York และเมือง South Carolina จำนวน 540 คน โดยใช้แบบทดสอบความพร้อมด้านการอ่านของ The Metropolitan Readiness Test ในชุดการลอกตามแบบ (copying sub test) ไปสัมพันธ์กับการอ่านแล้ว พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 เมือง มีค่า .45 , .25 และ .51 ตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่านักการศึกษาต่างให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบความพร้อมด้านการอ่าน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาพ การจำแนกเสียง การรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง การใช้สายตาและกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กัน และความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านนี้เป็นสิ่งแสดงถึงความพร้อมด้านการอ่านของเด็ก และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535) ได้สร้างแบบทดสอบเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน โดยมีองค์ประกอบ ทั้ง 6 ด้านนี้เช่นเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ของเด็กอนุบาล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
4. การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน
5. การสร้างเครื่องมือในงานวิจัย
6. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนองานวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในงานวิจัย ได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญในการส่งเสริมความพร้อมทางการอ่าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน

1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

1.4 ศึกษาเอกสารการวัด และการประเมินความพร้อมด้านการอ่านของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ปรับปรุงใช้ในปี พ.ศ. 2537 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความพร้อมด้านการอ่าน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะดังนี้

2.1.1 เป็นโรงเรียนอนุบาลที่มีขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นบริหารทารกไปจนถึงชั้นอนุบาลปีที่ 3 และครูในระดับอนุบาลส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย

2.1.2 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองและมีการคมนาคมสะดวก

2.1.3 นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างดี

2.1.4 เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์ในการนำคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาททางการศึกษา

2.2 ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลพันธพิศวัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน จับฉลากแบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 11 คน และกลุ่มควบคุม 11 คน ซึ่งมีขั้นตอนการคัดเลือกตัวอย่างประชากร ดังนี้

2.2.1 ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน 22 คน

2.2.2 จัดห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยการจับฉลากแบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 11 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติจำนวน 11 คน

2.2.3 ผู้วิจัยวัดความพร้อมทางการอ่านของตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน และนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่าน โดยการทดสอบค่าที คำนวณโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ตามที่นำเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	55.18	6.67	1.34
กลุ่มควบคุม	51.72	5.25	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล กลุ่มทดลองเท่ากับ 55.18 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล กลุ่มควบคุม เท่ากับ 51.72 คะแนน เมื่อใช้สถิติทดสอบค่า t แล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความพร้อมทางการอ่านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. การสร้างสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆที่มีความเหมาะสมกับเด็กวัยนี้ โดยการศึกษารายงานผลการศึกษาคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ปี พ.ศ. 2529-2531 ซึ่งจัดทำขึ้นโดยศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการรวบรวมคำที่เด็กอายุ 5-8ปี ใช้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง ครั้งแรกเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 และครั้งที่ 2 ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2530 โดยการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า เด็กอนุบาลวัย 5 – 6 ปี ใช้คำนามมากที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างหนังสือนิทานโดยการนำคำนามมาสร้างเป็นเรื่องราวให้กับเด็ก ซึ่งจะเป็นคำที่ไม่ปรากฏอยู่ในงานวิจัย เพราะงานวิจัยข้างต้นเป็นงานวิจัยที่ผ่านมานานแล้ว จึงไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำคำนามที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และสังคมในปัจจุบันมาจัดเป็นหมวด ได้ 4 หมวด คือ หมวดเกี่ยวกับตัวเด็ก หมวดเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก หมวดธรรมชาติรอบตัว หมวดสิ่งต่างๆรอบตัวโดยคัดเลือกมาจาก หนังสือภาพสำหรับเด็ก หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คำคล้องจองสำหรับเด็ก เพลงสำหรับเด็ก และปริศนาคำทาย เพื่อให้ได้คำศัพท์ที่เป็นคำนามตามหมวดทั้ง 4 หมวด คือ หมวดเกี่ยวกับตัวเด็ก หมวดเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก หมวดธรรมชาติรอบตัว หมวดสิ่งต่างๆรอบตัว

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

3.2.1 เป็นสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กอนุบาล อายุ 5-6 ปี

3.2.2 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความพร้อมด้านการอ่าน

3.2.3 กำหนดคำศัพท์ในนิทานแต่ละเรื่องดังนี้

1) เรื่องลูกก๊วยของน้องก้อย กำหนดคำศัพท์ดังนี้

กระโจม ลำธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต บุษไปรษณีย์ ช้อเท้า ตาตุ่ม
รากไม้ หน้าแข็ง หัวเข้า นักมายากล เคียว เตอบ

2) เรื่องพิชิตกับน้องโบว์ กำหนดคำศัพท์ดังนี้

ฝ่ามือ หลังมือ ต้นแขน ต้นขา น้อง อ่างอาบน้ำ

ห่วงยางชูชีพ ฟองน้ำสำหรับถูตัว ขื่อพับแขน ขื่อพับขา หัวไหล่ ผมเกละ

3) เรื่องชะนีนักหยิบ กำหนดคำศัพท์ดังนี้

ชะนี เต่าทอง บึง ตะลิว ลังถึง นกกระจอกเทศ

ลูกตะกร้อ นกกระสา ไม้ชนไก่ นกยูง แพะ ไม้เบสบอล

4) เรื่องฉลามหาเพื่อน กำหนดคำศัพท์ดังนี้

มหาสมุทร ปลาเทวดา ปลาปักเป้า ลูกฟุตบอล ปลายงู ปลาฉลาม

ม้าน้ำ เรือเดินทะเล ชาวประมง สมอเรือ อวนดักปลา แมงกะพรุน

5) เรื่องหนูนิดไปวัด กำหนดคำศัพท์ดังนี้

มัจจุเทศก์ เจ้าอาวาส สามเณร กุฏิ เจดีย์ พระพุทธรูป

พระอุโบสถ ธรณีประตู คนโบราณ นิ้วหัวแม่มือ พระสงฆ์ ฤาษี

6) เรื่องปลาวาฬเกเร กำหนดคำศัพท์ดังนี้

มหาสมุทร ปลาเทวดา ปลาปักเป้า ลูกฟุตบอล ปลายงู ปลาฉลาม

ม้าน้ำ เรือเดินทะเล ชาวประมง สมอเรือ อวนดักปลา แมงกะพรุน

7) เรื่องบอลของใคร กำหนดคำศัพท์ดังนี้

มหาสมุทร ปลาเทวดา ปลาปักเป้า ลูกฟุตบอล ปลายงู ปลาฉลาม

ม้าน้ำ เรือเดินทะเล ชาวประมง สมอเรือ อวนดักปลา แมงกะพรุน

3.3 ขั้ววงโครงเรื่อง คือ กำหนดว่าในนิทาน 1 เรื่องจะมีคำศัพท์ที่ต้องการให้เด็กรู้ 12 คำ ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ได้มาจากการไปทดสอบกับเด็กอายุ 5-6 ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนามแดง ที่จังหวัดสมุทรปราการ จากนั้นกำหนดเนื้อหาของเรื่องที่เป็นตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบ

3.4 ลงมือเขียน เมื่อวางโครงเรื่องแล้วได้นำโครงเรื่องมาเขียนเป็นข้อความการดำเนินเรื่อง แต่ละเรื่องจะสอดคล้องความรู้ ความจริง และใช้ความคิดรวบยอดที่ชัดเจน

3.5 กำหนดภาพประกอบโดยมีลักษณะเป็นภาพเคลื่อนไหว นำนิทานที่แต่งเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาแบ่งเป็นตอนๆ เพื่อกำหนดภาพเคลื่อนไหวประกอบนิทานโดยเขียนคร่าวๆ ในแต่ละตอนว่า ควรจะมีภาพเคลื่อนไหวอะไรบ้าง

3.6 วาดภาพและบรรจุตัวอักษร เมื่อกำหนดภาพเคลื่อนไหวในแต่ละหน้าแล้วได้ลงมือวาดภาพโดยใช้โปรแกรม Illustrator และจัดทำเป็นภาพเคลื่อนไหวโดยใช้โปรแกรม Flash MX ในการทดลองใช้และหาความเหมาะสมของสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการ โดยผู้วิจัยนำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน จากนั้น ปรับปรุงสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และนำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ไปทดลองใช้ (try out) กับเด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสาริน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ

ตัวอย่างประชากรจำนวน 15 คน ให้เด็กดูภาพเคลื่อนไหว ชักถามเกี่ยวกับภาพ ตามเนื้อเรื่อง แนวคิด และขนาดตัวอักษร แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขเพื่อนำไปใช้จริง

4. การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน

การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้มี 2 ชุด คือ แผนการจัดการเรียนการสอนด้วยสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ และแผนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 50 แผน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1.1 เลือกเนื้อหาเป็นส่วนที่ระบุถึงเรื่องและเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์

4.1.2 กำหนดจุดประสงค์ เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่แสดงถึงความสามารถของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมจนบรรลุเป้าหมาย คือ ความพร้อมทางการอ่าน ด้านการเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

4.1.3 ระยะเวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่กำหนดระยะเวลาโดยประมาณ ในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานการณ์

4.1.4 สื่อและอุปกรณ์การสอน เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุอุปกรณ์และ โปรแกรมสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะใช้ในแต่ละกิจกรรม

4.1.5 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่บอกถึงวิธีการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามจุดประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ เตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนเริ่มบทเรียน ซึ่งเตรียมด้วยกิจกรรมเล่านิทาน ร้องเพลง เกม หรือทบทวนถึงเนื้อหาที่ได้เรียนเมื่อครั้งที่ผ่านมา

ขั้นทำกิจกรรม ดำเนินการสอนตามแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ 1 เรื่อง ต่อการสอน 2 สัปดาห์ ในสัปดาห์แรก ให้เด็กร่วมกันทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ และให้เด็กร่วมกันทำสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ในสัปดาห์ที่สอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ครูสนทนาหรือกระตุ้นเด็กโดยใช้สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กมีความสนใจในเนื้อหาที่จะเรียน

2. ให้เด็กพิมพ์ภาพคำศัพท์จาก โปรแกรมสมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ ตกแต่งภาพพร้อมกับแต่งเนื้อเรื่องนิทาน เพื่อนำมาทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ จากนั้นนำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ที่เด็กสร้างมาสแกนภาพ พิมพ์เนื้อเรื่อง และอัดเสียงนิทาน

ขั้นสรุป นำเสนอผลงานที่เด็กร่วมกันสร้าง และให้เด็กเล่าถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมของตน

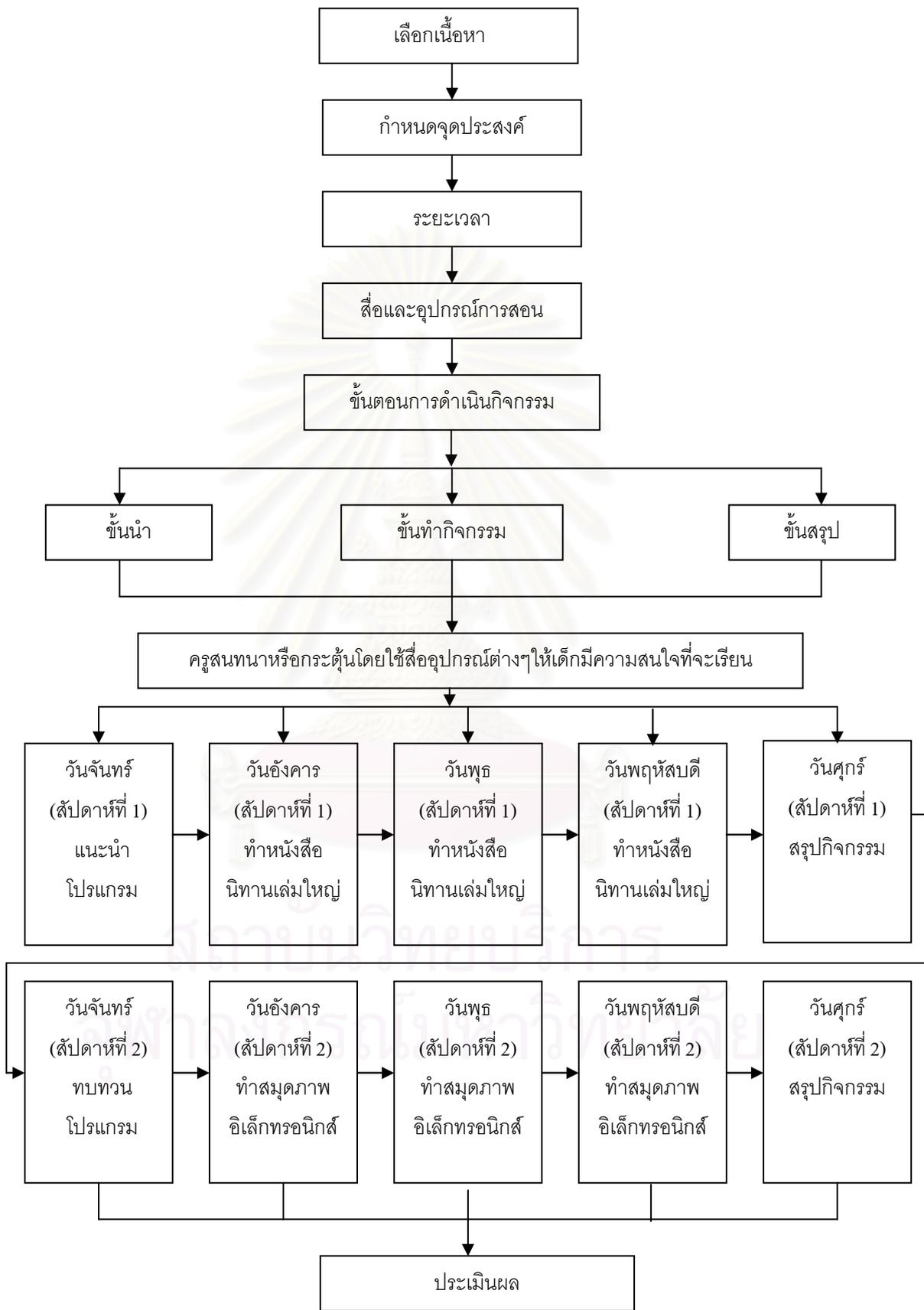
4.1.6 ประเมินผล เป็นการสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม สังเกตการตอบคำถามและการเล่าเรื่อง ผลงานที่เด็กได้สร้างออกมาและประเมินว่าสามารถทำได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์ จัดเฉพาะช่วงบ่าย คือ หลังจากเด็กตื่นนอนแล้ว โดยครูเป็นผู้แนะนำการเรียนการสอนโดยใช้สมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์ให้เด็กทราบ ลักษณะการเรียนการสอนโดยใช้สมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์ ในงานวิจัยครั้งนี้ ชั้นแนะนำโปรแกรม เป็นการแนะนำให้เด็กรู้จักเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในงานวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ใช้เวลาสอนวันละ 40 นาที โดยมีขั้นตอนดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้สมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์ 1 เรื่อง ต่อการสอน 2 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	วัน	ขั้น	จุดประสงค์
1	จันทร์	แนะนำโปรแกรมสมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์	ความเข้าใจในการฟัง
	อังคาร	สร้างผลงาน	ความเข้าใจเรื่องจากภาพ
	พุธ	สร้างผลงาน	ความสามารถในการรู้คำศัพท์
	พฤหัสบดี	สร้างผลงาน	ความเข้าใจในการฟัง
	ศุกร์	สรุปการเรียนการสอน	ความเข้าใจในการฟัง ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความสามารถในการรู้คำศัพท์
2	จันทร์	แนะนำโปรแกรมสมุคภาพอิเล็กทรอนิกส์	ความเข้าใจในการฟัง
	อังคาร	สร้างผลงาน	ความสามารถในการรู้คำศัพท์
	พุธ	สร้างผลงาน	ความเข้าใจเรื่องจากภาพ
	พฤหัสบดี	สร้างผลงาน	ความเข้าใจในการฟัง
	ศุกร์	สรุปการเรียนการสอน	ความเข้าใจในการฟัง ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความสามารถในการรู้คำศัพท์

แผนภูมิที่ 1 แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

4.1.7 ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ๆละ 5 ครั้งๆละ 40 นาที สอนเวลา 13.30 – 14.10 น.

4.1.8 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 50 แผน เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแผนและนำแผนไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 10 แผน (2 สัปดาห์) กับเด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสาริน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 15 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมในด้านระยะเวลา ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของกิจกรรมและอุปกรณ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้จริง

4.2 แผนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ มีขั้นตอนการสร้างเหมือนแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันคือ แผนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติจะดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือนิทาน ซึ่งเนื้อเรื่องของนิทานจะมีเนื้อหาเหมือนกับสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะการเรียนการสอนโดยวิธีปกติในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ขั้นแนะนำหนังสือนิทาน โดยครูเป็นผู้แนะนำ เป็นการแนะนำให้เด็กรู้จักองค์ประกอบต่างๆของหนังสือนิทานที่ใช้ในงานวิจัย การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ในสัปดาห์แรกให้เด็กร่วมกันทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ และสัปดาห์ที่สองให้เด็กร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ ระยะเวลาที่ใช้ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ใช้เวลาสอนวันละ 40 นาที

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล
2. แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ฉบับคู่ขนาน

1. แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลขึ้น โดยใช้ทดสอบความพร้อมทางการอ่าน 3 ด้าน คือ ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ของเด็กอนุบาล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ โดยกำหนดเนื้อหาในแบบทดสอบให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดการเรียนการสอน

แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ จำนวน 10 ข้อ เวลาที่ใช้ 10 นาที

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง จำนวน 10 ข้อ เวลาที่ใช้ 10 นาที

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดให้ทำแบบทดสอบฉบับนี้วันละ 20 ข้อเป็นเวลา 3 วัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของการประเมินความพร้อมทางการอ่าน เพื่อสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ร่างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเกณฑ์การให้คะแนน
4. ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบซึ่งเป็นการวัดความพร้อมด้านการอ่าน โดยเป็นแบบทดสอบรูปภาพชนิดปรนัย ให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมด้านการอ่านมี ดังต่อไปนี้
 - 4.1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ
 - 4.2 ความเข้าใจในการฟัง
 - 4.3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์
5. สร้างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านจำนวน 80 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 - 5.1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ จำนวน 10 ข้อ ภายในเวลา 10 นาที เพื่อทดสอบความสามารถในการลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่า เหตุการณ์ใดเป็นลำดับเกิดขึ้นก่อน - หลัง ให้เด็กเติมลำดับหมายเลข 1 - 3
 - 5.2 ความเข้าใจในการฟัง จำนวน 10 ข้อ ภายในเวลา 10 นาที เพื่อทดสอบความสามารถในการจับใจความจากเรื่องที่เล่าให้ฟัง
 - 5.3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งได้มาจากคำศัพท์ 60 คำ จากสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ 5 เรื่อง เรื่องละ 12 คำ ทำการทดสอบวันละ 20 ข้อเป็นเวลา 3 วันเพื่อทดสอบความสามารถในการรู้จักคำศัพท์
6. สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านทั้งฉบับ จำนวน 80 ข้อ ดังนี้
 - 6.1 คะแนนความเข้าใจเรื่องจากภาพ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน มีการให้คะแนน ดังนี้ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าเหตุการณ์ใดเป็นลำดับเกิดขึ้นก่อน - หลัง โดยให้เด็กเติมลำดับหมายเลข 1 - 3
 - 6.2 คะแนนความเข้าใจในการฟัง จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน มีการให้คะแนน ดังนี้ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงภาพเดียว
 - 6.3 คะแนนความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ 60 คะแนน มีการให้คะแนน ดังนี้ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

7. การหาคุณภาพของแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล

การหาค่าความตรง (validity)

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ตลอดจนการใช้ภาษาและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้นำมาปรับปรุงแก้ไขมีดังนี้

1. ภาพที่ใช้ในแบบทดสอบตอนที่ 3 แต่ละข้อจะใช้เป็นภาพประเภทเดียวกัน คือ ภาพการ์ตูนหรือภาพเหมือนจริง
2. เตรียม Script ใช้สำหรับการพูดแต่ละข้อ เพื่อเด็กจะได้รับข้อมูลที่ตรงและเท่าเทียมกัน
3. ปรับคำสั่งของแบบทดสอบตอนที่ 2 ให้กระชับ และชัดเจน
4. เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบตอนที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 วัน วันละ 20 ข้อ เพื่อไม่ให้มากจนเกินไป

การหาค่าความเที่ยง (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน ที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลอายุ 5-6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสาริน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่าย และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของแบบทดสอบ

ผลจากการวิเคราะห์แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน พบว่า ข้อสอบมีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29 – 0.71 และมี ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93

2. แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ฉบับคู่ขนาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ฉบับคู่ขนานตามขั้นตอนการสร้างของแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล โดยกำหนดเนื้อหาในแบบทดสอบให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดการเรียนการสอน และการใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์ส่วนที่มีความแตกต่าง คือ เนื้อเรื่องนิทานในแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลจะเป็นนิทานเรื่องปลาพาฟเกเร ส่วนแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลฉบับคู่ขนานจะเป็นนิทานเรื่อง บอลของใคร โดยมีโครงสร้างของแบบทดสอบ เป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ จำนวน 10 ข้อ เวลาที่ใช้ 10 นาที
- ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง จำนวน 10 ข้อ เวลาที่ใช้ 10 นาที
- ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดให้ทำแบบทดสอบฉบับนี้วันละ 20 ข้อเป็นเวลา 3 วัน

การหาคุณภาพของแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ฉบับคู่ขนาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเช่นเดียวกับการสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล โดยผลการวิเคราะห์แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านฉบับคู่ขนาน พบว่า ข้อสอบมีความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.36 – 0.71 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29 – 0.57 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

6. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการและครูประจำชั้นของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

6.2 อธิบายชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลพันธ์พิศวัฒนา เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

6.3 ชี้แจงนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องการปฏิบัติการเรียนการสอนและระยะเวลาที่ใช้สอน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านทั้งฉบับก่อนการทดลอง

6.4 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองในกลุ่มทดลองโดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือ นิทาน โดยครูประจำชั้นตามแผนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ตามที่นำเสนอในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 กำหนดการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง

สัปดาห์ที่	วัน		โปรแกรมสมุดภาพ อิเล็กทรอนิกส์	กิจกรรม
	เวลา			
1	8 พ.ย. - 19 พ.ย. 47	13.30 - 14.10	ลูกก๊วยของน้องก๊วย	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
2				ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
3	22 พ.ย. - 3 ธ.ค. 47	13.30 - 14.10	พี่บอยกับน้องโบว์	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
4				ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
5	6 ธ.ค. - 17 ธ.ค. 47	13.30 - 14.10	ชะนีนักหีบ	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
6				ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
7	20 ธ.ค. - 31 ธ.ค. 47	13.30 - 14.10	ฉลามหาเพื่อน	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
8				ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
9	3 ม.ค. - 14 ม.ค. 48	13.30 - 14.10	หนูนิดไปวัด	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
10				ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4 กำหนดการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุม

สัปดาห์ที่	วัน	หนังสือนิทาน	กิจกรรม
	เวลา		
1	8 พ.ย. - 19 พ.ย. 47	ลูกกึ่งของน้องก้อย	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
2	13.30 - 14.10		แสดงบทบาทสมมติ
3	22 พ.ย. - 3 ธ.ค. 47	พี่บอยกับน้องโบว์	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
4	13.30 - 14.10		แสดงบทบาทสมมติ
5	6 ธ.ค. - 17 ธ.ค. 47	ระนีนักหีบ	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
6	13.30 - 14.10		แสดงบทบาทสมมติ
7	20 ธ.ค. - 31 ธ.ค. 47	ฉลามหาเพื่อน	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
8	13.30 - 14.10		แสดงบทบาทสมมติ
9	3 ม.ค. - 14 ม.ค. 48	หนูนิดไปวัด	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
10	13.30 - 14.10		แสดงบทบาทสมมติ

6.5 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลหลังดำเนินการทดลอง โดยให้ตัวอย่างประชากรทำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านฉบับคู่ขนานทั้งฉบับ ใช้เวลา 1 สัปดาห์หลังดำเนินการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวีดิทัศน์ โดยการทดสอบค่าที่ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

7.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ โดยการทดสอบค่าที่ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่เรียนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเด็กอนุบาลที่เรียนโดยวิธีปกติ
2. ความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ
3. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
4. ความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่าง กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

1.1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

1.2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง

2.1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

2.2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านก่อนการจัดการเรียนการสอน และหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่าง กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมนำเสนอในตารางที่ 5 และที่ 6

1.1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ นำเสนอในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

ความพร้อมทางการอ่าน	X	S.D.	t
กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์	70.18	5.60	-3.99**
กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ	61.90	3.98	

**P< .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และ กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมทางการอ่านสูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

1.2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านหลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ นำเสนอในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านหลังจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

ความพร้อมทางการอ่าน	เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์		เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ		t
	X	S.D.	X	S.D.	
	ความเข้าใจเรื่องจากภาพ	7.72	.90	5.54	
ความเข้าใจในการฟัง	9.27	.64	7.45	.82	-5.77**
ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์	54.09	2.80	48.90	2.66	-4.44**

**P< .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านสูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง นำเสนอในตารางที่ 7 และตารางที่ 8

2.1 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ นำเสนอในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์

ความพร้อมทางการอ่าน	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	55.18	6.67	-9.20**
หลังการทดลอง	70.18	5.60	

**P< .01

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมทางการอ่านหลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การเปรียบเทียบความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านก่อนการจัดการเรียนการสอน และหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ นำเสนอในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ความพร้อมทางการอ่าน	ก่อนการจัดการเรียน		หลังการจัดการเรียน		t
	การสอน		การสอน		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ความเข้าใจเรื่องจากภาพ	4.54	1.21	7.72	.90	-7.94**
ความเข้าใจในการฟัง	6.09	1.57	9.27	.64	-9.78**
ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์	44.27	4.79	54.09	2.80	-8.41**

**P< .01

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลอง แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้านหลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล มีสาระสำคัญสรุปผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่าน ด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ที่เรียน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเด็กอนุบาลที่มิเรียน โดยวิธีปกติ
2. ความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ
3. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
4. ความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ การจัดการเรียนการสอนชั้นอนุบาล 3 และความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาลจากเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร เป็นเด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาล พันธุ์พิพัฒน์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่างประชากร เป็นเด็กอนุบาลอายุ 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียน อนุบาลพันธุ์พิพัฒน์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 22 คน การคัดเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวน นักเรียน 22 คน และใช้วิธีการจับฉลาก แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบ ความพร้อมทางการอ่านไปทดสอบกับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการจัดการเรียนการสอนและ นำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านโดยการทดสอบค่าที่ (t-independent test) จากการคำนวณทางสถิติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของ ทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันที่ ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน

การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้มี 2 ชุด คือ แผนการจัดการ เรียนการสอนโดยใช้สมรรถภาพอิเล็กทรอนิกส์ และแผนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ซึ่ง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและนำกรอบแนวคิดมาสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน แล้วนำ แผนการจัดการเรียนการสอนไปหาค่าความตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำมา ปรับปรุงจากนั้นไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลอายุ 5-6 ปี ที่มีลักษณะใกล้เคียงตัวอย่างประชากรเพื่อนำ ผลมาปรับปรุงสำหรับนำไปใช้ในการทดลองครั้งนี้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล มีแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล และแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของ เด็กอนุบาลฉบับคู่ขนาน ซึ่งแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้ได้มีการหาคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อให้มี ความเหมาะสมกับการนำไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านทั้งฉบับ ไปทดสอบ กับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

5.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น 50 แผนโดยใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มละ 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 แผนเป็นเวลา 40 นาที ในช่วงเวลา 13.30 – 14.10 น. ซึ่งผู้วิจัยสอนกลุ่มทดลองตามแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และให้ครูประจำชั้นสอนโดยวิธีปกติในกลุ่มควบคุม

5.3 หลังการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านฉบับคู่ขนานไปใช้ทดสอบกับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่าน และความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้าน หลังการจัดการเรียนการสอนระหว่างเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ โดยการทดสอบค่าที และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

6.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมทางการอ่านและความพร้อมทางการอ่านแยกแต่ละด้าน ก่อนการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ โดยการทดสอบค่าที และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่า คะแนนความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

2. ความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

3. ความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

4. ความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์หลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาลอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ มีความพร้อมทางการอ่านด้านความเข้าใจเรื่องจากภาพ ความเข้าใจในการฟัง และความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ของเด็กอนุบาล หลังการทดลองสูงกว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 รวมทั้งความพร้อมทางการอ่านแต่ละด้านของกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ จากผลการวิจัยที่ได้ดังกล่าวเป็นผลจากลักษณะของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นจากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1 ลักษณะสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โดยพิจารณาในส่วนที่เป็นลักษณะเด่นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ดังต่อไปนี้

1.1 ส่วนของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เรื่องคุณก๊วยของน้องก้อย , พี่บอยกับน้องโบว์ , ชะนีนักหิบบ , ฉลามหาเพื่อน และหนูนิคไปวัด เนื่องจากโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเด่น คือ มีรูปภาพประกอบคำสั่ง เช่น เมื่อต้องการอ่านนิทานหน้าต่อไปให้คลิกรูป และคลิกรูป เมื่อต้องการย้อนกลับไปอ่านหน้าที่ผ่านมาแล้ว ถ้าเด็กต้องการกลับไปหน้าหลักของโปรแกรมให้คลิกรูป และคลิกรูป เมื่อต้องการออกจากโปรแกรม ซึ่งเด็กจะใช้วิธีจิ้มรูปดังกล่าวทำให้การใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างคล่องตัวมากขึ้น ในส่วนของการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เด็กจะใช้เมาส์ (Mouse) และใช้คีย์บอร์ด (Keyboard) ในการฟังนิทาน เล่นเกม และสร้างผลงานออกมาตามที่ต้องการ ผู้วิจัยพบว่า เด็กสามารถแยกแยะและจำลักษณะเด่นของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์แต่ละโปรแกรมได้ เด็กสามารถนำรูปภาพและคำศัพท์ในนิทานมาใช้ประกอบเพื่อสร้างผลงานของเด็ก คือ

ในการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่นั้น จะมีการวางแผนเป็นขั้นตอนต่างๆเด็กจะทำหน้าที่ตามขั้นตอน คือ เริ่มจากการหาภาพตัวละคร และภาพคำศัพท์ในนิทานตามความสนใจของตน แล้วพิมพ์ออกมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบายสีภาพตัวละครพร้อมทั้งตัดให้เรียบร้อย นำไปติดลงบนกระดาษ พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม จากนั้นเด็กๆจะช่วยกันแต่งนิทานเรื่องใหม่ ซึ่งมีคำศัพท์เดียวกันกับในสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้น จะมีการวางแผนเป็นขั้นตอนต่างๆเด็กจะทำหน้าที่ตามขั้นตอนที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย คือ สแกนภาพ พิมพ์เนื้อเรื่อง และบันทึกเสียงที่เด็กเล่าเรื่องตามบทในเนื้อเรื่องจากภาพที่เด็กๆช่วยกันวาดและแต่งเรื่องเอง กิจกรรมในส่วนนี้เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องผสมผสานสิ่งที่มีอยู่แล้ว คือ ภาพตัวละครและภาพคำศัพท์ต่างๆในนิทาน นำมาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ และการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้น ในวันสุดท้ายของสัปดาห์

จะมีการนำเสนอสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนเองทำบนจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Buchwitz (1981) ได้เสนอไว้ว่า ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น โดยสร้างบรรยากาศให้เด็กๆ ได้กล้าแสดงความสามารถไม่เปรียบเทียบผลงานของแต่ละคน และช่วยให้เด็กๆ ได้เข้าใจว่าผลงานของแต่ละคนมีคุณค่า

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สามารถส่งเสริมความพร้อมทางการอ่านกับเด็กได้โดย เด็กสามารถเชื่อมต่อกับความคิดจากแหล่งต่างๆ เช่น ทางด้านภาษา เด็กสามารถเล่าเรื่อง และแต่งเรื่องนิทานได้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างผลงานของเด็กที่ได้จากการทำกิจกรรมโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ มาประกอบการอภิปรายผล เพื่อให้เห็นภาพรวมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับตัวอย่างที่นำมาอภิปรายนี้เป็น ผลงานจากการใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ชะนีนักหิบบ ซึ่ง เป็นโปรแกรมที่ประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ตัวอักษร นำเสนอรวมอยู่ในตัวเดียวกัน เด็กสามารถสร้างหนังสือนิทานเล่มใหญ่ สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ชะนีนักหิบบ เป็นสื่อในการดำเนินกิจกรรม ในสัปดาห์แรกของการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ ผู้วิจัยพบว่า เด็กยังสับสนเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ บางคนจะไม่กล้าเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยเข้าไปร่วมทำกิจกรรมกับเด็ก ตลอดจนชักชวนให้เด็กเข้าไปลองทำ กิจกรรมร่วมกับเพื่อน และคอยช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหาในระหว่างทำกิจกรรม ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Clement (1985) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูในการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในชั้นเรียนว่า ครูสามารถช่วยเหลือเด็กในขณะที่เด็กทำงานกับโปรแกรมที่ยากเกินไป หรือขณะที่เด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม และความพร้อมในการอ่านของเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการตั้งใจแนะนำจากผู้ใหญ่เป็นอันมาก แต่ต้องเป็นการตั้งใจไม่ใช่การบังคับ และไม่ทำให้เด็กรู้สึกตัวอีกด้วย (เขาวพา เดชะคุปต์ ,2528)

ในช่วงของการทำกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยพบว่า เด็กจะทำงานของตนอย่างสนใจในขณะเดียวกัน ก็จะพูดคุยกับเพื่อนข้างๆ หรือมองดูเพื่อนที่ทำงานอยู่ใกล้ๆ ชักชวนให้เพื่อนวาดรูป ระบายสีเหมือนของตน เด็กจะเล่าเรื่องผลงานของตนให้เพื่อนที่อยู่ข้างๆ ฟัง จากพฤติกรรมนี้แสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของเด็ก ความสนุกเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม อันจะนำไปสู่ความพร้อมทางการอ่านของเด็ก เพราะการที่เด็กแต่ละคนจะสามารถอ่านหนังสือได้นั้นควรจะเริ่มจากจุดสนใจของเด็ก ความสนุกเพลิดเพลิน ความพอใจและสนใจอยากเรียน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะต้องจัดกิจกรรมให้เด็กเล่น เรียน อยู่เสมอๆ เพื่อส่งเสริม และช่วยให้เด็กอยากเรียน Piaget (1969)

ตัวอย่างผลงานกิจกรรมทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่

ภาพที่ 1 เด็กกำลังดูนิทานร่วมกัน

ภาพที่ 2 เด็กช่วยกันตกแต่งภาพนิทาน

ภาพที่ 3 เด็กช่วยกันเขียนเนื้อเรื่องนิทาน

ภาพที่ 4 รวมเล่มหนังสือนิทานเล่มใหญ่

ตัวอย่างผลงานกิจกรรมทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 1 เด็กกำลังดูนิทานร่วมกัน

ภาพที่ 2 เด็กสแกนภาพนิทานลงคอมพิวเตอร์

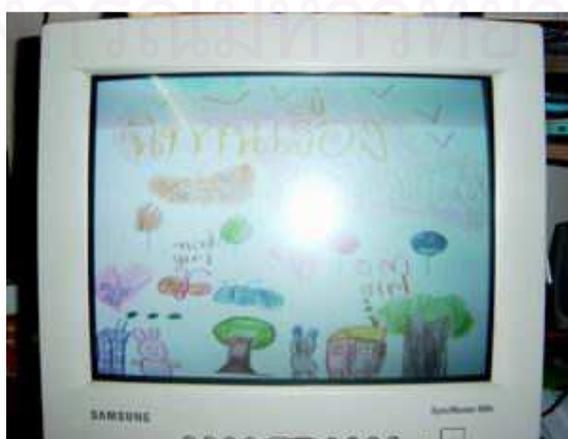
ภาพที่ 3 เด็กกำลังพิมพ์เนื้อเรื่องนิทาน

ภาพที่ 4 เด็กช่วยกันอัดเสียงนิทาน

ภาพที่ 5 สำเร็จเป็นสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

1.2 ในส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ จากผลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้เครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมีรูปแบบที่กะทัดรัด สะดวกต่อการใช้งาน เช่นเดียวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีปุ่มสำหรับเปิด-ปิดในการทำงานเพียง 2 จุด คือ บริเวณตัวเครื่อง (hard disk) และจอภาพ (monitor) ส่วนการออกคำสั่งนั้นจะใช้เมาส์เป็นส่วนสำคัญ จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าเด็กสามารถใช้เมาส์ เพื่อออกคำสั่งการทำงาน และเปิด-ปิด เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ด้วยตนเอง ประสบการณ์ดังกล่าวช่วยทำให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกต่อการร่วมกิจกรรมโดยใช้สมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์

2. บทบาทของครู ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีสนทนาตลอดจนนำสื่ออุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบเพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของเด็ก อีกทั้งยังเป็นการทำให้เด็กเข้าใจในเนื้อหาของกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วย พบว่าเด็กให้ความสนใจซักถาม พูดคุย เสนอความคิดเห็นกับผู้วิจัยและเพื่อน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พยายามช่วยให้เด็กรวบรวมความคิดในสิ่งที่น่าสนใจ และวางแผนในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันกับเพื่อน คอยกระตุ้นให้เด็กกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ตลอดจนร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน จากการสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่มของเด็ก ผู้วิจัยพบว่า ช่วงแรกของการทำกิจกรรมกลุ่ม เด็กมักไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ ในขณะที่เด็กบางคนก็ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้นและชี้แนะให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าออกความคิดเห็นของตนเองออกมา รวมทั้งดักเตือนและ แนะนำให้เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมกลุ่มบ้าง

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Clement (1985) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูในการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในชั้นเรียนว่า ครูสามารถช่วยเหลือเด็กในขณะที่เด็กทำงานกับโปรแกรมที่ยากเกินไป หรือขณะที่เด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม บางครั้งเด็กต้องการคำแนะนำโดยที่ครูสามารถช่วยเหลือได้ด้วยการให้คำแนะนำกับเด็ก นอกจากนี้ยังคอยให้กำลังใจเมื่อเด็กมีความรู้สึกสับสนขณะทำกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรู้สึก อบอุ่นใจ กล้าที่จะทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน และทำให้เด็กมีความรู้สึกสนุก กล้าพูด กล้าแสดงออก ตลอดจนมีความมั่นใจในตนเอง ตรงตามทฤษฎีของ Taylor (1964) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมหรือ การแสดงออกอย่างเป็นอิสระส่งผลให้เด็กมีอิสระในการคิด กล้าแสดงออกด้วยความสบายใจไม่กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์ เป็นบรรยากาศที่สนุกสนานไม่ตึงเครียด ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อภาวะทางจิตใจ ของเด็ก เมื่อเด็กสร้างสรรค์ผลงานออกมาแล้ว ผู้วิจัยได้ให้คุณค่าต่อผลงานของเด็ก โดยการจัดกิจกรรมเล่านิทานให้น้องฟัง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เพื่อนูบาล 3 จะนำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ที่ตนเองร่วมกันสร้างไปเล่านิทานให้น้องอนุบาล 2 ฟัง สำหรับผลงานสมมุติภาพอิเล็กทรอนิกส์ของเด็กนั้น จะผลัดกันนำเสนอโดยฉายบนจอคอมพิวเตอร์ เด็กจะดูผลงานที่ตนเองได้ทำร่วมกับเพื่อน ทำให้เด็กมีความรู้สึกภูมิใจต่องานของตนเอง และมีความตั้งใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงพบว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมความพร้อมทางการอ่านของเด็ก

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล” ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้คือ

เด็กอนุบาลให้ความสนใจกับการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก เด็กตื่นเต้นกระตือรือร้นสนใจในกิจกรรม เมื่อเปิดโอกาสให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวจากผลงานที่สร้างขึ้นมาในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เด็กสามารถอธิบายถึงขั้นตอนการทำผลงานได้ เช่นสามารถบอกได้ว่าเลือกเครื่องมือใดมาสร้างผลงานของตน และในขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนการสอน ผู้วิจัยให้เด็กผลัดกันนำเสนอสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ที่ตนเองทำโดยให้ฉายภาพบนจอคอมพิวเตอร์ ตลอดจนให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ว่ารู้สึกอย่างไรบ้างจากการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้เด็กเกิดความรู้สึที่ดี ภูมิใจ มีกำลังใจที่จะสร้างผลงานในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัยยังพบอีกด้วยว่าเด็กอนุบาลใช้ความถนัดของตนในการทำงาน เนื่องจากการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ และสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้น เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้ช่วยกันทำ ดังนั้นเด็กคนไหนถนัดอะไรเป็นพิเศษก็จะอาสาเพื่อนๆทำงานในส่วนนี้ หรือเด็กคนไหนที่เพื่อนเห็นว่าถนัดอะไรเป็นพิเศษก็จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในส่วนนั้น เช่น ไบเฟิร์นชอบอัดเสียงนิทานจึงอาสาอัดเสียงแทนเพื่อนที่ขาดเรียนในวันนั้น หรือ มายูมิชอบวาดรูปและวาดรูปได้สวย เพื่อนๆจึงมอบหมายให้มายูมิรับผิดชอบวาดปกหน้าและปกหลังของหนังสือนิทาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กอนุบาล มีดังนี้

1. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นั้น สามารถปรับให้เหมาะสมกับจำนวนของเด็ก ตารางเวลาเรียนของห้องเรียน หรือความสนใจของเด็ก
2. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรตั้งกฎ กติกา ตลอดจนการปฏิบัติตนภายในห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้เด็กทราบเป็นที่เรียบร้อยก่อนเข้าไปทำกิจกรรมภายในห้องเรียน เช่น ไม่นำอาหารหมากฝรั่ง ลูกอม เข้ามารับประทานภายในห้องเรียน หรือไม่แย่งเมาส์ จากมือเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังใช้อยู่ ตลอดจนไม่ใช้มือสัมผัสที่หน้าจอคอมพิวเตอร์
3. การคัดเลือกโปรแกรม (software) ที่จะนำมาใช้กับเด็กอนุบาลควรจะเป็นโปรแกรมที่สะดวกต่อการใช้งานของเด็ก เช่นเป็นโปรแกรมที่มีลักษณะเปิดกว้างสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอื่นๆ ได้ หาก โปรแกรมที่เลือกใช้มีคำสั่งที่มีภาพประกอบ

จะทำให้เด็กใช้โปรแกรมได้สะดวกยิ่งขึ้น แต่หากโปรแกรมที่นำมาใช้นั้นไม่มีภาพประกอบ ครูควรใช้เทคนิคต่างๆ เช่น ทำบัตรคำที่เน้นตัวอักษรตัวแรกในคำสิ่งนั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจและสามารถจำคำสิ่งในโปรแกรมได้ดียิ่งขึ้น

4. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ หากมีเด็ก ไม่กล้าเข้าไปทำกิจกรรม หรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ครูควรเป็นผู้แสดงบทบาท โดยการกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นตลอดจนชักชวนให้เด็กทำกิจกรรม โดยที่ครูไม่ตำหนิ วิจารณ์ความคิดเห็นของเด็กว่าถูกหรือผิด เพื่อให้เด็กมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น

5. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะใช้สื่ออื่นๆ มาประกอบ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางการเรียนของเด็กในการจัดการเรียนการสอนด้วยสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น บัตรภาพ บัตรคำ หนังสือนิทาน หนังสือภาพ หุ่น เทปเสียง สแกนเนอร์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ทางด้านสติปัญญา และความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาครูอนุบาลให้มีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาล เพื่อครูอนุบาลจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนเด็กอนุบาลได้อย่างเหมาะสม

3. ควรมีการนำการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์นี้ไปปรับและทดลองใช้กับเด็กในชั้นอื่น และทำการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิดานันท์ มลิทอง. 2536. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา นิมสกุล. 2534. ความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ขนิษฐา รุจิโรจน์. 2540. คอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย. การศึกษาปฐมวัย. 1(4) : 29-34 .
- ทักษิณา สนวนานนท์. 2533. คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นิตยา คชภักดี. 2543. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ – 5 ปี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เนื่อน้อง สนั่นบุญ. 2541. ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ผ่านนิทาน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2530. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : พรินทรวรรณกราฟฟิค.
- พรรณี ชูทัย. 2513. การสร้างและทดลองใช้แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก. 2538. สื่อยุคใหม่กับเด็กไทยวันนี้. รักลูก. 13(145) : 181-184.
- แมนมาส ขวลิต. 2528. การได้วาทีเพื่อนำไปสู่การอ่านในการณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. 2528. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. 2542. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่เฒ่า.
- รัตนา ดวงแก้ว. 2538. คอมพิวเตอร์สื่อที่ปฏิเสธไม่ได้สำหรับเด็กปฐมวัย. คอมพิวเตอร์สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : วิศกการพิมพ์.
- วราภรณ์ รักวิชัย. 2533. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์.
- วาทีณี ชีรภาวะ. 2534. การสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กในระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศรียา นิยมธรรม. 2519. พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจเทรคดิง.
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2540. หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุนีย์ คำมาก. 2540. การศึกษาความพร้อมด้านการอ่านโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อาภรณ์ เลิศสุโกชาณิชย์. 2543. สื่อคอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อรุณศรี จันทร์ทรง. 2538. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. 2534. คอมพิวเตอร์กับเด็กเล็ก : ก้าวใหม่ของการศึกษาปฐมวัย. ก้าวไกล. 2(8) : 82-85.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. 2541. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการสำหรับครูอนุบาลเทศบาลเมืองระยอง. ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Austin, V. E. 1988. An analysis of preschool children's preceptions of microcomputer. Doctoral dissertation, University of Massachusetts.
- Beaty, J. J. 1992. Preschool appropriate pratices. Fort Worth, FL: Harcourt Brace Javanovich.
- Bhagava, A.1991. A microethnography of children's computer- generated graphics (graphic art). Doctoral dissertation, University of Texas at Austin.
- Bloom, B. S. 1956. Taxonomy of education objectives. New York: David Mckay.
- Box, J. A. 1990. The effects of shared reading experiences on head start children's concepts about print and story structure(print concepts).(online). Dissertation abstracts online. Availible from: <http://thailis.uni.th/dao/detail.nsp>. (2002,December 16).
- Buchwitz, W. 1981. "Creativity in the school Environment." Delta kappa gamma bulletin. 47: 50-55: Summer.
- Burton, V.L. 1943. Katy and the big snow. Boston: Houghton Mifflin.
- Butzin, S.1991. Project child: Computers helping instruction and learning development. Florida Educational Computing Quarterly. 1(4):23-34.

- Byrd D., and others. 1987. Is there a role for computer in early childhood program: A naturalistic study. Paper presented at the annual meeting of the association of teacher educators. (Houston, TX. February 14-18).
- Carlough, J. C. 2000. Reading instruction of first-grade students within a whole learning reading program using CD-ROM versus traditional print storybooks. (online). Dissertation abstracts online. Available from: <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. (2002, December 16).
- Clay, M. M. 1972. Reading: The patterning of complex behavior. Auckland: Heinemann Educational Books.
- Clements, D. 1985. Computer in early and primary education. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Davidson, J.L. 1989. Children and computers together in the early childhood classroom. New York: Delmer Publishers.
- Day, B. 1988. Early childhood education creative learning activities. 3rd ed. New York : Macmillan Publishing.
- Gingold, C. J. 2000. A comparison of the impact of a computer-based program with the impact of traditional instructional methods on emergent reading skills of prekindergartners. (online). Dissertation abstracts online. Available from : <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. (2002, December 16)
- John, C. 2000. Reading instruction of first grade students within a whole learning reading program using CD-ROM versus traditional print storybooks. St. John's University Jamaica, New York.
- Lawrence, C.N. 1992. Preschoolers readiness for computer usage : A correlational study. Buffalo : Buffalo state University.
- Matthew, K. 1997. A comparison of the influence of interactive CD-ROM storybooks and traditional print storybooks on reading comprehension. Journal of Research on Computing in Education.
- Mcclovin, L. R. 1961. Libraries for Children. London: Phoenix House.
- Meyer, A., & Rose, D.H. 1998. Learning to read in the computer age. Volume 3 in the series From Reading Research to Practice. Brookline Books. Cambridge, MA.
- Phillis, Dorothy O. 1989. The effectiveness of computer instruction on the problem solving readiness of the early child. Doctoral dissertation. The University of Akron.
- Piaget, J. 1969. The psychology of the child. New York: Basic Books.

- Smith, C. R. 1998. “Click” and turn the page: A case study of a young child developing multiple storybook literacy (CD-ROM storybooks). (online). Dissertation abstracts online. Available from: <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. (2003, January 13)
- Standish, D.G. 1992. The use of CD-ROM based books to improve reading comprehension in second grade students. Practicum Paper. Wilmington College, Delaware.
- Taylor Calvin W. 1964. Creativity progress and potential. New York: McGraw-Hill Book Inc.
- Teng, T.Y.P. 1993. Interaction patterns exhibited by four and five years old children in an age appropriate computer environment. Doctoral dissertation, University of South Carolina.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ประมินทร์ กุลพิจิตร นักวิชาการอิสระ และที่ปรึกษาสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ
2. อาจารย์อรุณศรี จันทร์ทรง อาจารย์ โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ
3. อาจารย์อุไรवास ปรีดีดิลก อาจารย์ระดับ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กอนุบาล

คู่มือดำเนินการทดสอบ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบความพร้อมทางการอ่านของเด็กระดับอนุบาลอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการทดสอบแบบ รายบุคคล และมีผู้ช่วย ดำเนินการสอบอีก 1 คน

2. ผู้ทดสอบอธิบายขั้นตอนการทำ โดยทำข้อที่เป็นตัวอย่างบนกระดานพร้อมกัน

3. แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่านมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ กำหนดเวลาข้อละ 1 นาที

5. เกณฑ์ในการให้คะแนน

ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กเรียงลำดับเหตุการณ์ ในเรื่องราวเหตุการณ์ใดเป็นลำดับเกิดขึ้นก่อน – หลัง ให้เด็กเติมลำดับหมายเลข 1 - 3

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กกากบาทตรงกับรูปภาพ ที่ถูกต้องเพียงภาพเดียว

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยให้เด็กกากบาท ตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบเตรียมการก่อนทดสอบ ดังนี้

1.1 ตรวจสอบจำนวนแบบทดสอบให้ครบถ้วนและเขียนชื่อของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม

1.2 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมดจนสามารถใช้และอธิบายได้คล่องแคล่ว

1.3 จัดโต๊ะ เก้าอี้ ให้เหมาะสมและเป็นกันเองกับผู้รับการทดสอบ

1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบดังนี้

1.4.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบ อย่างละ 1 ชุด

1.4.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน

1.4.3 ดินสอที่มีคุณภาพดี สีเข้ม เห็นชัด

1.5 ก่อนทำการทดสอบ จัดให้ผู้รับการทดสอบดื่มน้ำ และเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเองทำให้ผู้ที่ได้รับการทดสอบไม่กังวลมีความมั่นใจ และร่วมมือทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

1.7 ผู้ดำเนินการทดสอบแนะนำการเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ให้เด็กเขียนอย่างชัดเจนบนกระดาษคำตอบ

2. ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้ดำเนินการทดสอบช่วยเขียนชื่อที่หน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบให้เรียบร้อยทุกคนก่อนดำเนินการสอบ

2.2 ดำเนินการทดสอบทีละ 1 แบบทดสอบ เป็นรายบุคคล

2.3 ให้ผู้รับการทดสอบเปิดที่ละหน้า และทำทีละข้อ

2.4 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง

2.5 ผู้ดำเนินการทดสอบสังเกตให้ผู้รับการทดสอบทำทุกข้อ

2.6 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบ 1 แบบทดสอบ ให้ผู้รับการทดสอบพักประมาณ

3 – 5 นาที

แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน

ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นห้อง โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ความเข้าใจเรื่องจากภาพ โดยให้เด็กเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าเหตุการณ์ใดเป็นลำดับเกิดขึ้นก่อน – หลัง ให้เด็กเติมลำดับหมายเลข 1 – 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
2. ก่อนลงมือสอบ ผู้ทดสอบอธิบายขั้นตอน ตัวอย่างให้เด็กดูพร้อมกัน โดยให้เด็กดูตัวอย่างบนกระดานพร้อมทั้งเติมลำดับหมายเลข 1 - 3 ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
3. ให้ผู้รับการทดสอบทดลองทำแบบทดสอบข้อที่เป็นตัวอย่างก่อนทำการทดสอบจริง

ตัวอย่าง ให้เด็กเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าเหตุการณ์ใดเป็นลำดับเกิดขึ้นก่อน – หลัง

3

1

2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.

2

1

3

2.

3

2

1

3.

1

2

3

4.

3

2

1

5.

1

3

2

6.

3

2

1

7.

1

2

3

8.

3

2

1

9.

3

2

1

10.

3

1

2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน

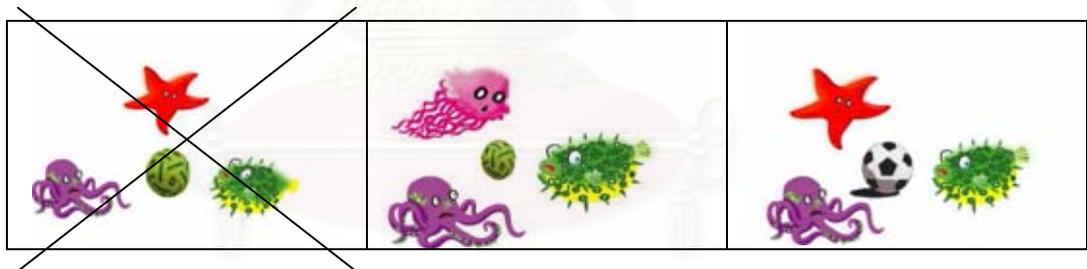
ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นห้องโรงเรียน.....
 วันที่.....เดือน พ.ศ.

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง โดยให้เด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงภาพเดียว
คำชี้แจง

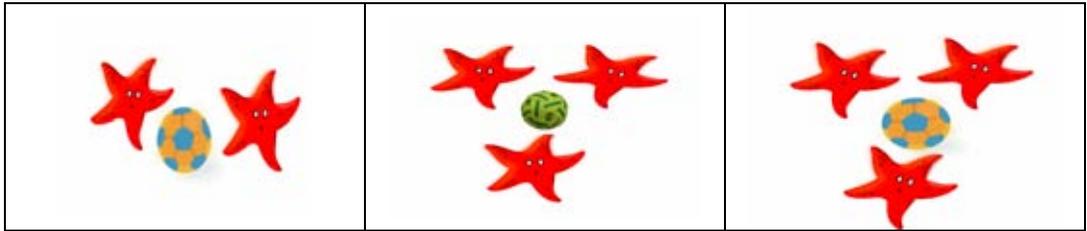
1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
2. ก่อนลงมือสอบ ผู้ทดสอบอธิบายขั้นตอน ตัวอย่างให้เด็กดูพร้อมกัน โดยให้เด็กดูตัวอย่างบนกระดานพร้อมทั้งทำเครื่องหมาย **X** ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
3. ให้ผู้รับการทดสอบทดลองทำแบบทดสอบข้อที่เป็นตัวอย่างก่อนทำการทดสอบจริง

ตัวอย่าง กากบาทภาพ ปลาหมึก ปลาปักเป้าและปลาดาวกำลังเล่นลูกตะกร้อ

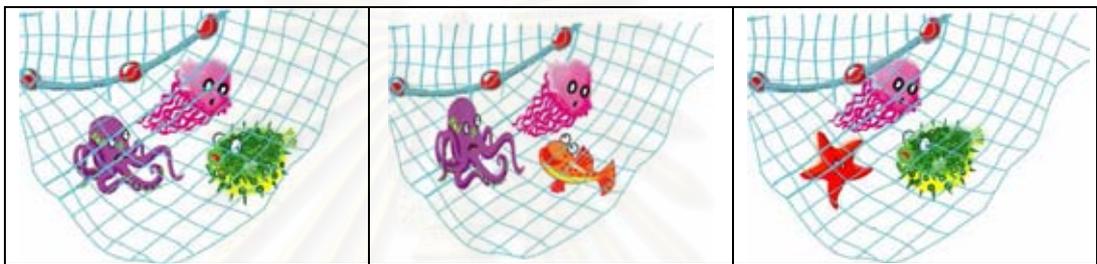

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ปลาดาวสีแดง 3 ตัวกำลังเล่นลูกฟุตบอล

2. แมงกะพรุน ปลาปักเป้า และปลาหมึกอยู่ในอวนดักปลา

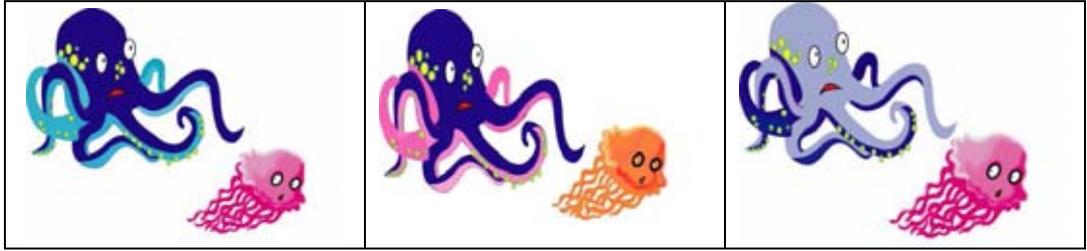
3. ปลาดาวและแมงกะพรุนเห็นลูกฟุตบอลหล่นลงมาจากเรือของชาวประมง

4. ม้าน้ำสีเขียว ปลาปักเป้าสีเหลือง และปลาดาวกำลังเล่นลูกฟุตบอล

5. ปลาหมึกสีน้ำเงินตัวใหญ่ หนวดสีฟ้า กับแมงกะพรุนสีชมพูตัวเล็ก

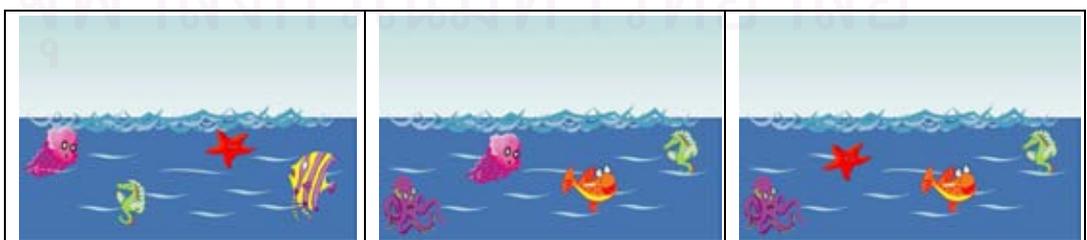
6. ชาวประมงนำเรือเดินทะเลมาทิ้งสมอเรือ และอวนดักปลาที่กลางมหาสมุทร

7. ปลาหมึกและม้าน้ำอยู่ในเปลือกหอย ปลาปักเป้าอยู่ข้างเปลือกหอย ส่วนแมงกะพรุนอยู่บนเปลือกหอย

8. ที่มหาสมุทรแห่งนี้มีสัตว์น้ำมากมาย มีทั้งปลาเทวดา แมงกะพรุน ปลาดาวและม้าน้ำ

9. ปลาดาวและแมงกะพรุนเป็นสัตว์น้ำ เช่นเดียวกับปลาเทวดาและปลาปักเป้าแต่ผีเสื้อและผึ้งเป็นสัตว์ปีก ให้กากบาทภาพสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์น้ำและสัตว์ปีก

10. ปลาหมึก ปลาปักเป้า และม้าน้ำเป็นเพื่อนกัน ปลาหมึกตัวโตที่สุด ม้าน้ำตัวเล็กที่สุด ให้กากบาทภาพสัตว์ที่มีขนาดกลาง

แบบทดสอบความพร้อมทางการอ่าน

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

ชื่อ.....นามสกุล.....

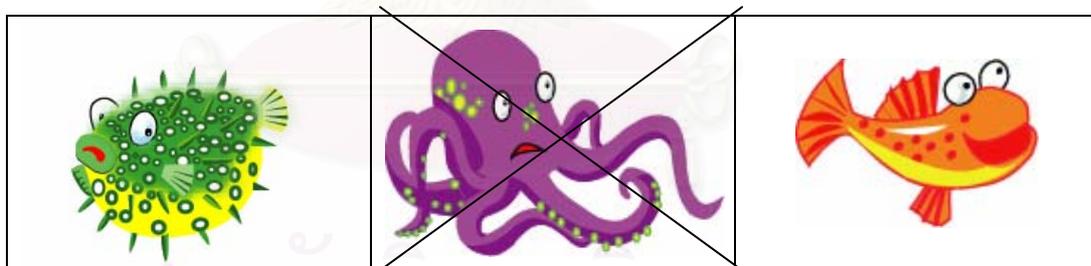
ชั้นห้องโรงเรียน.....

วันที่.....เดือน พ.ศ.....

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ โดยให้เด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
2. ก่อนลงมือสอบ ผู้ทดสอบอธิบายขั้นตอน ตัวอย่างให้เด็กดูพร้อมกัน โดยให้เด็กดูตัวอย่างบนกระดานพร้อมทั้งทำเครื่องหมาย **X** ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
3. ให้ผู้รับการทดสอบ ทดลองทำแบบทดสอบข้อที่เป็นตัวอย่าง ก่อนทำการทดสอบจริง
4. ให้ผู้รับการทดสอบทำแบบทดสอบฉบับนี้วันละ 20 ข้อเป็นเวลา 3 วัน

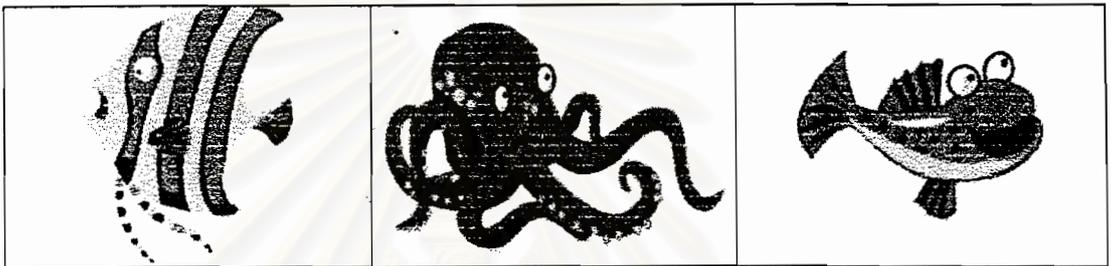
ตัวอย่าง กากบาทรูปปลาหมึก

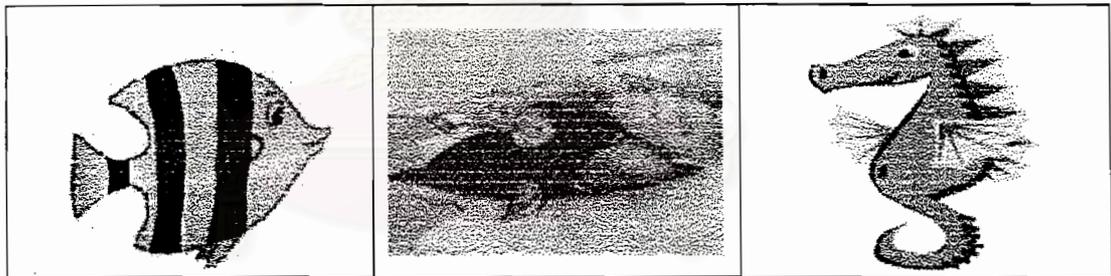
1. กากบาทรูปมหาสมุทร

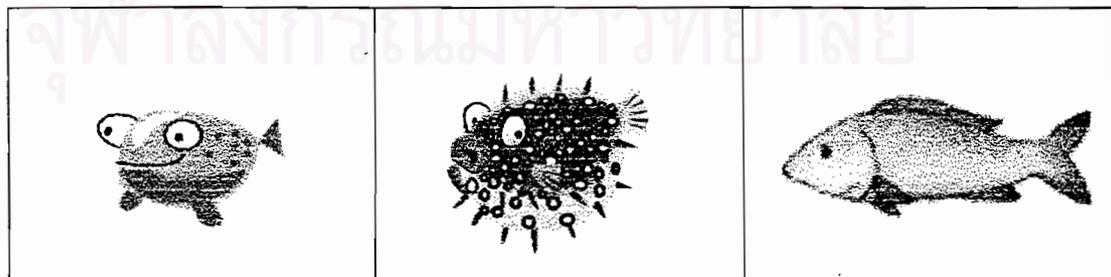
2. กากบาทรูปปลาเทวดา

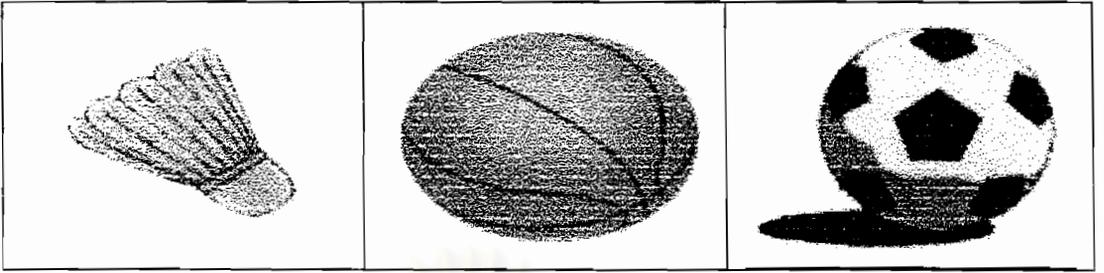
3. กากบาทรูปมีน้ำ

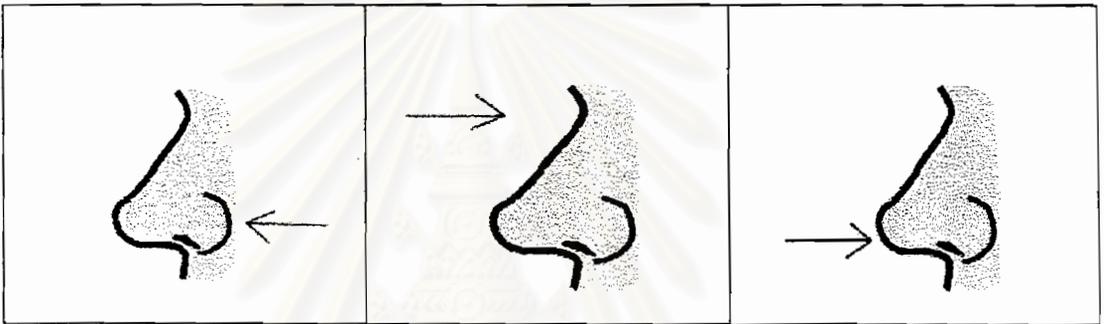
4. กากบาทรูปปลาปักเป้า

5. กากบาทรูปลูกฟุตบอล

6. กากบาทรูปปลาขมูก

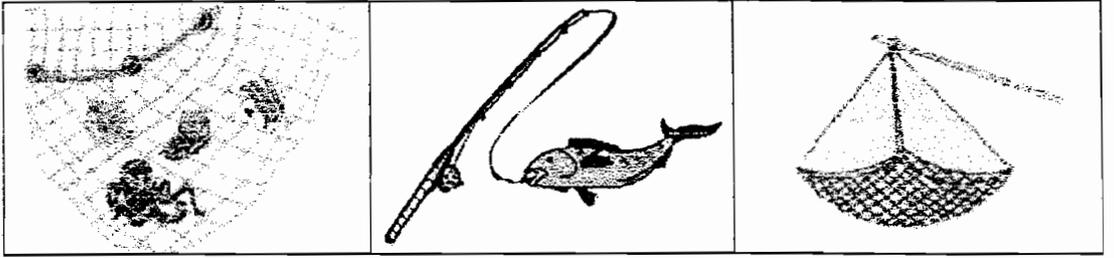
7. กากบาทรูปปลาดาว

8. กากบาทรูปแมงกะพรุน

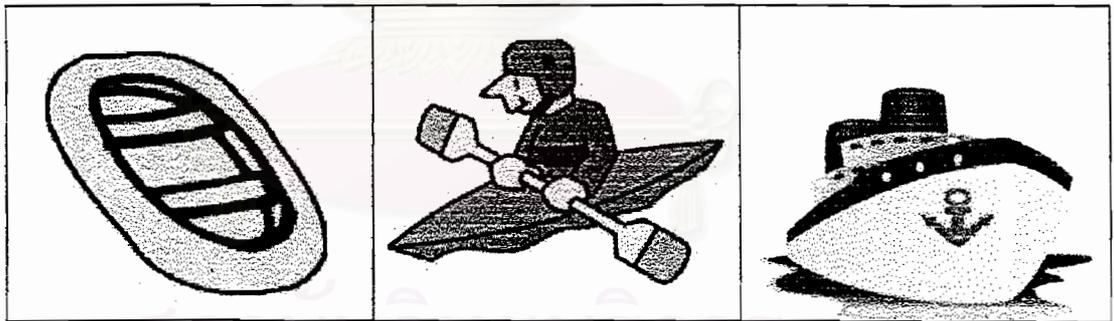
9. กากบาทรูปอวนดักปลา

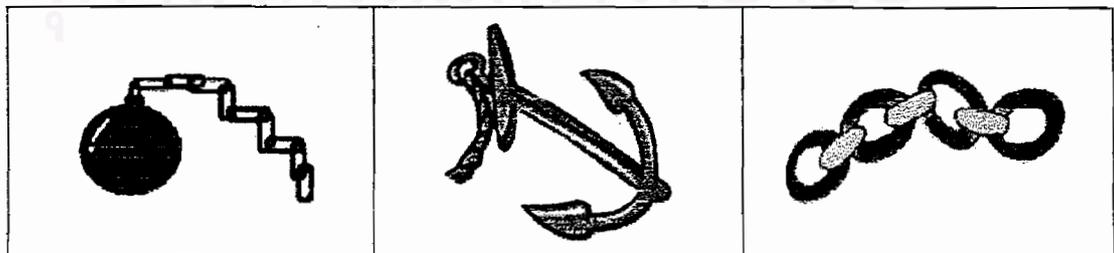
10. กากบาทรูปชาวประมง

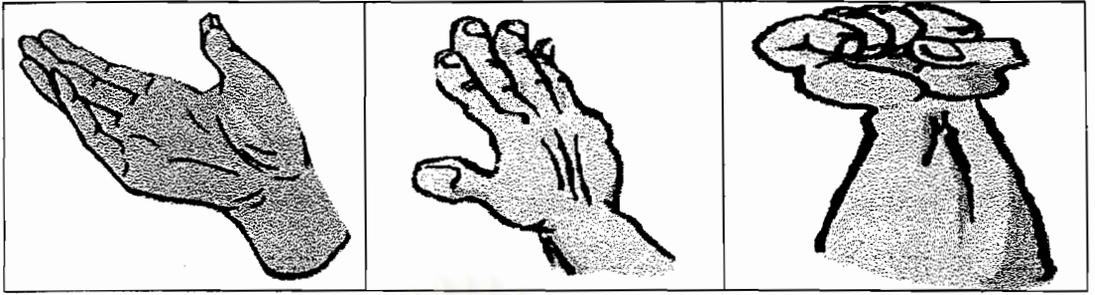
11. กากบาทรูปเรือเดินทะเล

12. กากบาทรูปสมอเรือ

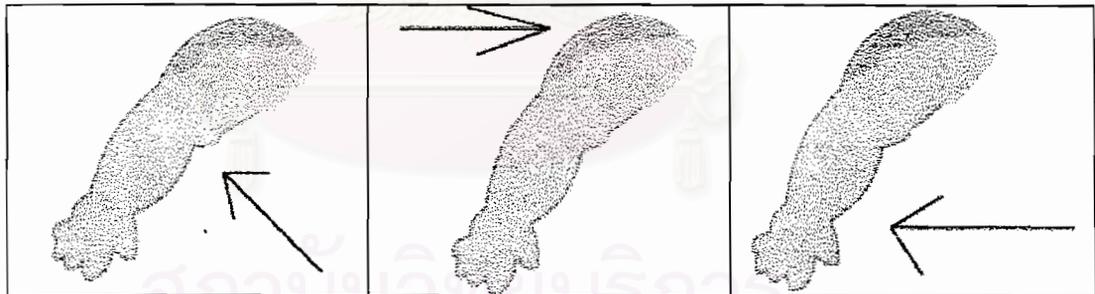
13. กากบาทรูปฝ่ามือ

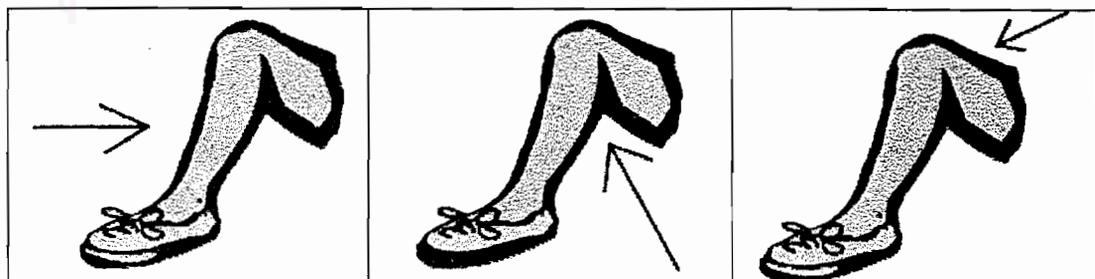
14. กากบาทรูปหลังมือ

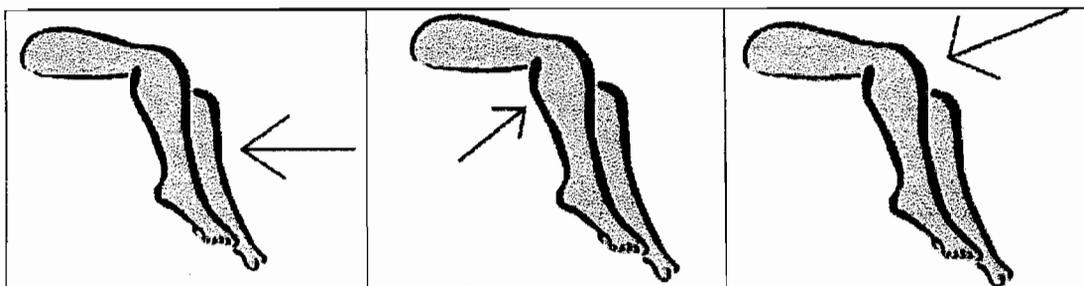
15. กากบาทรูปต้นแขน

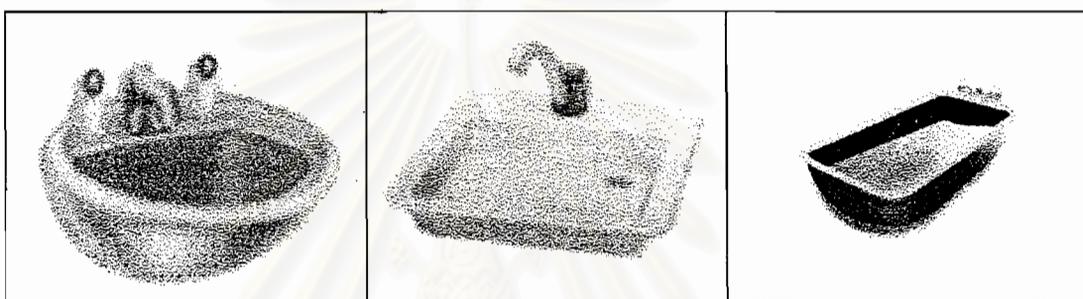
16. กากบาทรูปต้นขา

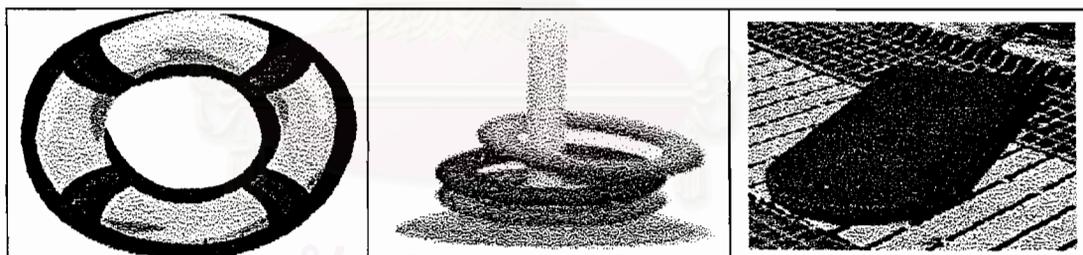
17. กากบาทรูปน่อง

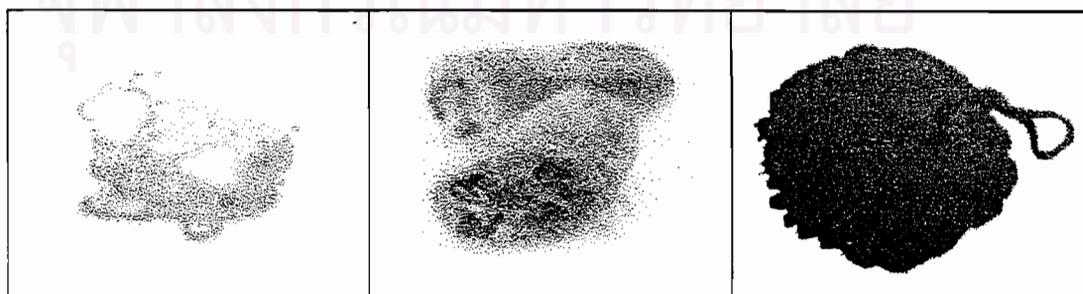
18. กากบาทรูปอ่างอาบน้ำ

19. กากบาทรูปห่วงยางชูชีพ

20. กากบาทรูปฟองน้ำสำหรับถูตัว

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 1

<u>กิจกรรม</u>	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เด็กรู้จักสัญลักษณ์ ของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ 2. เด็กมีความเข้าใจในการฟัง
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” บัตรภาพรูป ▶ ■

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูแนะนำไอคอนต่างๆในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์และบอกชื่อสัญลักษณ์ของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ให้เด็กรู้จัก เช่น รูป ▶ หมายถึงเล่น รูป ■ หมายถึงออกจากโปรแกรม และ รูป || หมายถึงหยุดเล่น

ขั้นทำกิจกรรม

1. ให้เด็กบอกชื่อสัญลักษณ์ ของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์โดยให้เด็กเล่นเกมสมมติให้เด็กเป็น โปรแกรมคอมพิวเตอร์จับมือยื่นเป็นวงกลมแล้วให้เด็กเดิน เมื่อครูชูบัตรภาพรูป ▶ ให้เด็กเดิน เมื่อครูชูบัตรภาพรูป || ให้เด็กหยุดอยู่กับที่ และให้เด็กนั่งลงเมื่อครูชู บัตรภาพรูป ■
2. ทบทวนอีกครั้งโดยให้อาสาสมัครออกมาเป็นคนชูบัตรภาพและให้เพื่อนๆในห้องเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. ครูสาธิตการใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” ให้เด็กดู
4. ให้เด็กใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” ด้วยตนเอง

ขั้นสรุป

ให้เด็กบอกสัญลักษณ์ของโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์

ประเมินผล

สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมและการตอบคำถาม

5. เด็กทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ตามขั้นตอนโดยทำเฉพาะในขั้นตอนที่ 1 คือ ครูและเด็ก
ร่วมกันระดมความคิดว่าจะแต่งเรื่องอะไรกันดี ให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมเสนอความคิดของตัวเอง
จากนั้น จึงเลือกเรื่องที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันที่สุดว่าอยากจะแต่งต่อ
ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กสรุปเรื่องราวในนิทานโดยครูใช้คำถามกระตุ้น
2. สนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ในวันนี้ และขั้นตอนที่เหลือ

ในการทำวันต่อไป

ประเมินผล

สังเกตการตอบคำถามและการเล่าเรื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 3

<u>กิจกรรม</u>	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เด็กสามารถทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ตามขั้นตอนที่กำหนดได้ 2. เพื่อให้รู้จักคำศัพท์คำว่า กระจงม ลำธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต นุรุษไปรษณีย์
<u>ข้อเท่า าคุ่ม</u>	
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกกึ่งของน้องก้อย” เกม “เติมคำให้สมบูรณ์” กระดาษ กรรไกร กาว บัตรภาพรูป กระจงม ลำธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต นุรุษไปรษณีย์ ข้อเท่า าคุ่ม บัตรคำศัพท์คำว่า กระจงม ลำธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต นุรุษไปรษณีย์ ข้อเท่า าคุ่ม
<u>ขั้นตอนการทำกิจกรรม</u>	
<u>ขั้นนำ</u>	ครูแนะนำให้เด็กเล่นเกม “เติมคำให้สมบูรณ์” ซึ่งเป็นเกมหนึ่งที่อยู่ในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ในเกมนี้จะประกอบไปด้วยรูปภาพและคำศัพท์ให้เด็กจับคู่ภาพกับคำโดยใช้เมาส์คลิกที่ได้ภาพและไปคลิกที่ได้คำถ้าถูกต้องจะปรากฏ😊ได้ภาพและคำเดียวกัน
<u>ขั้นทำกิจกรรม</u>	1. ครูให้เด็กทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ตามขั้นตอนโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในขั้นตอนที่ 2 คือ เลือกภาพที่ตนเองชอบจากเกม “เติมคำให้สมบูรณ์” ในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์และพิมพ์ภาพที่ตนเองชอบออกมาคนละ 1 ภาพ 2. เด็กตัดภาพที่พิมพ์ออกมา และนำมาติดลงบนกระดาษที่ครูเตรียมไว้ พร้อมทั้งตกแต่งรูปภาพให้สวยงาม
<u>ขั้นสรุป</u>	1. สนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ในวันนี้ และขั้นตอนที่เหลือในการทำวันต่อไป 2. สนทนากับเด็กเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เรียนในวันนี้โดยครูใช้บัตรภาพและบัตรคำศัพท์ในการสนทนาให้เด็กตอบ
<u>ประเมินผล</u>	สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 4

<u>กิจกรรม</u>	ทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เพื่อให้รู้จักคำศัพท์คำว่า กระจงม ล้าธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต บรุชไปรษณีย์ ซ้อเท้า ตาตุ่ม
	2. เด็กสามารถแต่งนิทานได้
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกกึ่งของน้องก้อย” เกม “ฉันอยู่ที่ไหนจ๊ะ” บัตรภาพและคำศัพท์คำว่า กระจงม ล้าธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต บรุชไปรษณีย์ ซ้อเท้า ตาตุ่ม
<u>ขั้นตอนการทำกิจกรรม</u>	
<u>ขั้นนำ</u>	ให้เด็กเล่นเกม “ฉันอยู่ที่ไหนจ๊ะ” ซึ่งจะให้เด็กวิ่งไปหารูปภาพและคำศัพท์คำว่า กระจงม ล้าธาร ชูเปอร์มาร์เก็ต บรุชไปรษณีย์ ซ้อเท้า ตาตุ่ม ซึ่งครูจะคิดไว้ตามที่ต่างๆในห้อง และจะให้สัญญาณ (กระดิ่ง) เป็นสัญญาณที่จะเตรียมให้เด็กวิ่งไปหาคำศัพท์ที่คิดเอาไว้ตามห้อง
<u>ขั้นทำกิจกรรม</u>	1. ให้เด็กออกมาเล่าถึงตัวละครที่ตนเองได้พิมพ์ออกมาเมื่อวานนี้ว่าตัวละครที่พิมพ์ออกมาชื่ออะไร
	2. ครูนำหนังสือเล่มใหญ่ที่เด็กได้คิดภาพไว้แล้วมาเปิดที่ละหน้า และให้เด็กช่วยกันแต่งนิทานไปที่ละหน้า โดยครูจะเป็นผู้เขียนนิทานลงในหนังสือเล่มใหญ่
	3. ครูให้เด็กนำหนังสือเล่มใหญ่มาตกแต่งเพิ่มเติมให้สวยงาม
<u>ขั้นสรุป</u>	1. ครูขออาสาสมัครเด็กออกมานำเสนอนิทานที่เด็ก ๆ ช่วยกันแต่ง
	2. สนทนากับเด็กเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เรียนในวันนี้ โดยครูใช้บัตรภาพในการสนทนาให้
<u>เด็กตอบ</u>	
<u>ประเมินผล</u>	สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 5

<u>กิจกรรม</u>	เล่านิทานให้น้องฟัง
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กสามารถเข้าใจนิทานจากการฟังได้ 2. เด็กสามารถเข้าใจเรื่องจากภาพในนิทาน 3. เด็กมีความสามารถในการรู้คำศัพท์
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	หนังสือนิทานเล่มใหญ่ที่เด็กสร้างขึ้น บัตรภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานเรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย”

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูให้เด็กช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ภาพในนิทานเรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” โดยครูจะมีบัตรภาพจากนิทานและให้เด็กเรียงลำดับเหตุการณ์ในนิทานว่าอะไรเกิดก่อน และอะไรเกิดทีหลัง

ขั้นทำกิจกรรม

1. เด็กแนะนำหนังสือนิทานให้น้องดู และสนทนากับเกี่ยวกับส่วนประกอบต่างๆของหนังสือนิทาน เช่น ชื่อเรื่อง ปกหน้า ปกหลัง ผู้แต่ง
2. เด็กเล่านิทานให้น้องฟัง
3. เด็กสนทนากับน้องเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานที่เด็กได้สร้าง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับการไปเล่านิทานให้น้องฟัง

ประเมินผล

สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 6

<u>กิจกรรม</u>	ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เด็กมีความเข้าใจในการฟัง 2. เด็กรู้วิธีการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และรู้จักอุปกรณ์ในการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย” แผ่นภาพขั้นตอนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ขั้นตอนการทำกิจกรรม</u>	
<u>ขั้นนำ</u>	ครูทบทวนการใช้โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย” และทบทวนส่วนประกอบต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์ ได้แก่ คีย์บอร์ด ไมโครโฟน และสแกนเนอร์
<u>ขั้นทำกิจกรรม</u>	1. ครูอธิบายและสาธิตการใช้คีย์บอร์ด สแกนเนอร์ ไมโครโฟน ดังต่อไปนี้ - คีย์บอร์ด เป็นแท่นพิมพ์คล้ายเครื่องพิมพ์ดีดใช้สำหรับพิมพ์ข้อความหรือออกคำสั่งในการทำกิจกรรม - สแกนเนอร์ เป็นอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลโดยนำรูปภาพหรือข้อความมาทำให้เป็นอีกชุดหนึ่งเข้าไปไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ - ไมโครโฟน เป็นเครื่องขยายเสียง 2. ครูแนะนำขั้นตอนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีแผ่นภาพวิธีการทำมาให้เด็กดูประกอบการอธิบาย 3. แบ่งกลุ่มเด็กเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์โดยให้แต่ละกลุ่มทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คือ กลุ่มที่ 1 สแกนภาพ กลุ่มที่ 2 พิมพ์เนื้อเรื่อง กลุ่มที่ 3 บันทึกเสียง
<u>ขั้นสรุป</u>	1. ทบทวนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ และหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม 2. ทบทวนขั้นตอนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ประเมินผล</u>	สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 7

<u>กิจกรรม</u>	ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กรู้จักคำศัพท์คำว่า รากไม้ หน้าแข็ง หัวเข่า นักมายากล เคียว เตอบ 2. เด็กสามารถทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ตามขั้นตอนที่กำหนดได้
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	<p>คอมพิวเตอร์</p> <p>โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย”</p> <p>บัตรภาพรูป รากไม้ หน้าแข็ง หัวเข่า นักมายากล เคียว เตอบ</p>
<u>ขั้นตอนการทำกิจกรรม</u>	
<u>ขั้นนำ</u>	<p>ให้เด็กเล่นเกม “เติมคำให้สมบูรณ์” ซึ่งเป็นเกมหนึ่งที่อยู่ในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ ในเกมนี้จะประกอบไปด้วยรูปภาพและคำศัพท์ให้เด็กจับคู่ภาพกับคำโดยใช้เมาส์คลิกที่ได้ภาพและไปคลิกที่ได้คำถ้าถูกต้องจะปรากฏ😊ได้ภาพและคำเดียวกัน</p>
<u>ขั้นทำกิจกรรม</u>	<p>ครูให้เด็กช่วยกันทำหน้าที่ตามขั้นตอนที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายในวันนี้คือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 ให้เด็กช่วยกันสแกนภาพโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 1 ถึง 4</p> <p>กลุ่มที่ 2 ให้เด็กช่วยกันพิมพ์เนื้อเรื่องโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 1 ถึง 4</p> <p>กลุ่มที่ 3 ให้เด็กช่วยกันบันทึกเสียงโดยวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 1 ถึง 4</p>
<u>ขั้นสรุป</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนองานที่ทำในวันนี้ให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นฟัง 2. สนทนากับเด็กเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เรียนในวันนี้ โดยครูใช้บัตรภาพในการสนทนาให้
<u>เด็กตอบ</u>	
<u>ประเมินผล</u>	สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 8

<u>กิจกรรม</u>	ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เด็กสามารถเข้าใจเรื่องจากภาพในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ 2. เด็กสามารถทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ตามขั้นตอนที่กำหนดได้
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” บัตรภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานเรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย”

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ขั้นนำ

ให้เด็กเล่าเรื่องราวจากภาพในนิทานเรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย” โดยครูมีบัตรภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานไว้ให้

ขั้นทำกิจกรรม

ครูให้เด็กช่วยกันทำหน้าที่ตามขั้นตอนที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายให้มีการหมุนเวียนขั้นตอนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ โดยสลับหน้าที่ของแต่ละกลุ่มไม่ให้ซ้ำกับวันแรก งานที่มอบหมายให้ทำวันนี้ คือ

- กลุ่มที่ 1 ให้เด็กช่วยพิมพ์เนื้อเรื่องโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 5 ถึง 8
- กลุ่มที่ 2 ให้เด็กช่วยกันบันทึกเสียงโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 5 ถึง 8
- กลุ่มที่ 3 ให้เด็กช่วยกันสแกนภาพโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 5 ถึง 8

ขั้นสรุป

1. ให้เด็กแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนองานที่ทำในวันนี้ให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นฟัง
2. ให้เด็กสรุปเรื่องราวจากภาพในนิทานเรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก๊วย”

ประเมินผล

สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 9

<u>กิจกรรม</u>	ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กสามารถเข้าใจนิทานจากการฟังได้ 2. เพื่อให้เด็กรู้จักคำศัพท์คำว่า รากไม้ หน้าแข็ง หัวเข่า นักมายากล เทียว เตอบ 3. เด็กสามารถทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ตามขั้นตอนที่กำหนดได้
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	<p>คอมพิวเตอร์</p> <p>โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย”</p> <p>บัตรคำศัพท์คำว่า รากไม้ หน้าแข็ง หัวเข่า นักมายากล เทียว เตอบ</p>
<u>ขั้นตอนการทำกิจกรรม</u>	
<u>ขั้นนำ</u>	<p>เด็กและครูร่วมกันทายปริศนาคำทาย และครูเฉลยโดยมีบัตรคำศัพท์นั้นมาให้เด็กดู ครูอ่านคำศัพท์นั้นให้เด็กฟัง และให้เด็กกับครูอ่านพร้อมกัน จากนั้นให้เด็กอ่านเอง</p>
<u>ขั้นทำกิจกรรม</u>	<p>ครูให้เด็กช่วยกันทำหน้าที่ตามขั้นตอนที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายในวันนี้ คือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 ให้เด็กช่วยกันบันทึกเสียงโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 9 ถึง 12</p> <p>กลุ่มที่ 2 ให้เด็กช่วยกันสแกนภาพโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 9 ถึง 12</p> <p>กลุ่มที่ 3 ให้เด็กช่วยกันพิมพ์เนื้อเรื่องโดยในวันนี้จะทำเฉพาะในหน้าที่ 9 ถึง 12</p>
<u>ขั้นสรุป</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนองานที่ทำในวันนี้ให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นฟัง 2. ทบทวนคำศัพท์ที่เรียนในวันนี้
<u>ประเมินผล</u>	สังเกตการตอบคำถามและการเล่าเรื่องราว

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ 10

<u>กิจกรรม</u>	ทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์
<u>ลักษณะกิจกรรม</u>	กิจกรรมกลุ่ม
<u>จุดประสงค์</u>	1. เด็กสามารถเข้าใจนิทานจากการฟังได้ 2. ความเข้าใจเรื่องจากภาพในนิทาน 3. เด็กสามารถรู้คำศัพท์เพิ่มมากขึ้น
<u>ระยะเวลา</u>	40 นาที
<u>สื่อและอุปกรณ์</u>	คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย”

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ขั้นนำ

ให้เด็กเล่าเรื่องราวจากภาพในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “ลูกก๊วยของน้องก้อย” โดยครูเปิดสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ให้ดูแล้วหยุดเป็นช่วง ๆ เพื่อให้เด็กเล่าเรื่องราวต่อ

ขั้นทำกิจกรรม

1. ให้เด็กผลัดกันนำเสนอสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนเองทำโดยให้ฉายภาพบนจอ หรือผนังห้อง
2. ครูใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวและคำศัพท์จากเนื้อเรื่องในโปรแกรมสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ เช่น
 - นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร?
 - เลือกอ่านตรงที่เด็ก ๆ ชอบมากที่สุด?
 - ในนิทานเรื่องนี้ตัวละครอะไรบ้าง?
 - เด็กชอบตัวละครตัวใดมากที่สุดเพราะอะไร?
3. ให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ว่ารู้สึกอย่างไรหรือเด็กได้อะไรบ้างจากการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์โดยครูให้เด็กแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ขั้นสรุป

1. ทบทวนการทำสมุดภาพอิเล็กทรอนิกส์ในสัปดาห์นี้
2. ทบทวนคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ในสัปดาห์นี้

ประเมินผล

สังเกตการตอบคำถามและการเล่าเรื่อง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจตุเดือน จิรานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522
 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
 ภาควิชาประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2543
 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร
 การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ. 2544

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย